

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. S
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

REC'D AUG 8 1966

VIENYBĖ

REC'D AUG 11 1966

1886 — 80th ANNIVERSARY YEAR — 1966

80 M. 21 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

1966 RUGPIŪČIO (AUGUST) 5 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 20 C.

Vinco Krėvės-Mickevičiaus gimtinėje — Subartonių
kalme — Merkinės moksleivių paminklas rašytojui.
Salomėjos Narkėliūnaitės nuotrauka

Lietuviškoje Chicagoje

KONGRESINĖS PARODOS

Jaunimo kongreso proga Chicagoje įvyko ir eilė parodų. Jos buvo atidarytos birželio 25 d. Jaunimo Centre, kur jos tęsėsi iki liepos 10 d. (V. Valaičio foto paroda birželio 30 d. buvo perkelta į Conrad Hiltono viešbutį).

Iš šių parodų ryškiau išsiskyrė V. Valaičio foto ir jaunųjų dailininkų meno parodos. Be šių, dar buvo: architektūros, spaudos, sporto, pašto ženklų-pinigų parodos. Taip pat savo leidinius atskirai dar buvo išstatęs Pedagoginis Lietuvos Institutas.

Parodos atidaryme, kuris įvyko gana karštą šeštadienio vakarą ir kurį stebėjo tik apie šimtinė žmonių, kongreso rengimo komiteto pirmininkas Algis Zaporacikas pažymėjo, jog išsivija gali džiaugtis jaunųjų menininkų sugebėjimais, kurie čia gali laisvai kurti. Jis taip pat kvietė nepamiršti ir tėvynėje gyvenančių menininkų, kuriems kūrybos sąlygos, esą, yra suvaržytos.

Iškilmų metu buvo pristomtas ir Jaunimo Centro direktorius kun. J. Kubilius, S. J., kuriam 60 metų amžiaus proga, PLB valdybos sekretorė Milda Lenkauskienė įteikė gėlių ir dovanėlių.

VYTO VALAIČIO AKIMIS...

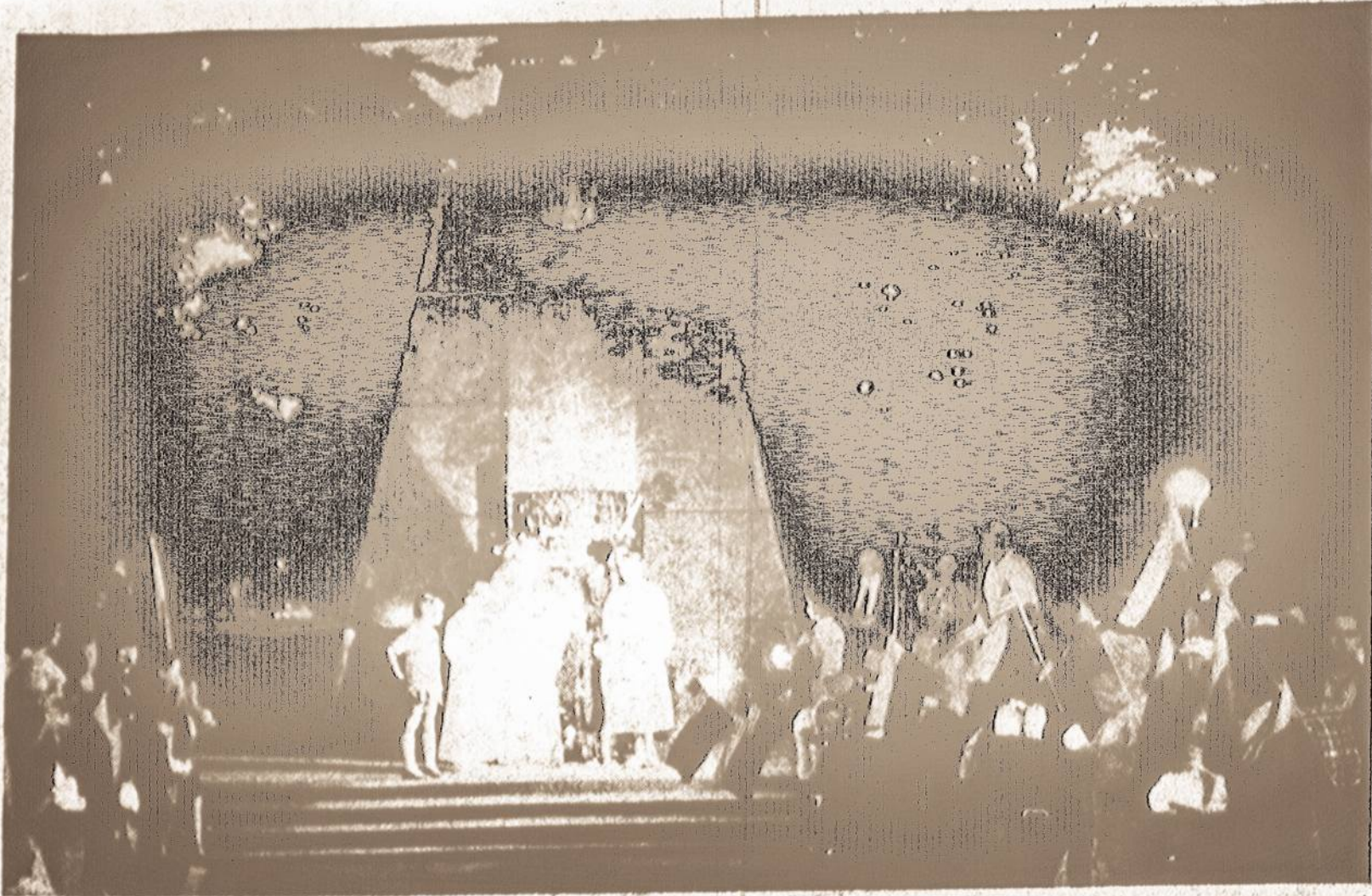
Praėjusiais metais tragiškai New Yorke žuvusiojo fotografo V. Valaičio darbu paroda, pavadinta "As Vytas saw it" sudarė profesionališkos parodos vaizdą, kurią negėda būtų rodyti ir kitataučiams. Kaip parodos leidinėlyje sakoma -- "Vytas nedirbo fotografijai, jis ja gyveno" -- kas, žinoma, nėra perdėta; tą žiūrovo akis pati galėjo pajusti.

Parodą organizavo V. Valaičio žmona, Vanda Valaitienė. Parodai nuotraukas atrinko Cornell Capa, apšvištininko Frank V. Vitullo, techniška paruošė Compo Photo Service, Inc. Taip pat talka prisidėjo Jubilee, Newsweek, Paris Match, Saturday Evening Post, U. S. Camera and Travel žurnalai, Pix Inc., kun. A. Kežys, S. J. ir kt.

Parodos leidinėlyje yra minima, jog Vyto Valaičio foto knygą apie Pablo Casals lapkričio mėnesį išleisdžia Para-Graphic Books. Jos kaina \$2.95.

JAUNIEJI DAILININKAI

Jaunųjų dailininkų paroda, kuriai buvo skirta Jaunimo Centro didžioji salė, taip pat

Mini Daryų ir Girėnų — Amerikos lietuvių vaikų ugdymo draugija liepos 16 d. prie Dariaus ir Girėno paminklo Chicagoje surengė minėjimą.

Vyt. Zalatoriaus nuotrauka

buvo graži prošvaistė, jeigu ne menine kokybe, tai bent kūrybingais ieškojimais. Kadangi čia sutilpo daug dailės darbuotojų iš įvairių kontinentų, nelygių savo išsilavinimu, pajėgumu ir amžiumi, tai parodos vientisumo nebuvo ir ją galima vertinti tik kaip atskirų fragmentų junginį. Pavyzdžiui, Kęstučio Zapkaus milžiniškas paveikslas, pavadintas "Camouflage -- Contrapunctal"

šiai parodai buvo per stiprus, kadangi tai profesionalo kūrinys. Tuo tarpu, kai daugumas iš kitų salėje dalyvavusių dailininkų buvo arba tik dailės studentai ar nors ir studijas baigę, tačiau duoną pelną iš pritaikomojo meno ar panašių darbų.

Parodos dalyvių tarpe matėme darbų, kurių autoriai vos viršija 20 metų amžiaus, bet buvo ir tokių, kurie ar-

tėja prie 40 metų ribos.

Iš viso sąvoka "jaunas" yra labai subjektyvi ir kai kurie drįsta sakyti, kad jaunas yra tas, kuris jaunai jaučiasi. Šis principas buvo labai realus ir pačiame Jaunimo kongrese, kur daugumas paskaitininkų jau turėjo 35-40 metų. Taip pat ir diskusijų dalyviai ten nebuvo jau tokie jauni, kaip kas galėjo laukti.

(eš.)

Ženklų-monetų parodoje Jaunimo Kongreso metu Chicagoje. Kairėje — jos organizatorius Br. Kviklysis. Ed. Šulaičio nuotrauka

WHITE HORSE
Tavern

BARAS IR RESTORANAS
Duodami palaidotuviniai pietūs.

PRANAS BRUČAS
Savininkas
86-16 Jamaica Ave.
Woodhaven, N. Y.
Tel. Virginia 6-9519

PRANAS BRUČAS

Ray's LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELĖ MISTIŪNAI

Įvairiausi amerikoniški ir importuoti gėrimai.
Didžiausias dėgtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 Lefferts Blvd., Richmond Hill, N.Y.
Tel. Virginia 3-3544

Lietuviai džiaugiasi geru gyvenimu. Jų malonumai geroj kompanijoje ar švenčių proga dar iškilmingesni, kai gauna jų mėgiamą alų — Rheingold. Kodėl jie jį mėgsta? Mes nežinome, bet ką nors tikrai gerai darome.

Rheingold

TIKRASIS ALUS

Tikram malonumui būtinai užsakyk Rheingold alų, savo mėgiamoj aludėje ar restorane.

RHEINGOLD BREWERIES, INC., NEW YORK, N. Y.—ORANGE, ILL.

Mano viešnage Lietuvoje

PRANĖ LAPIENĖ

Pranė Lapienė su gidu apžiūrinėja paveikslus Katedroje, kuri dabar vadinasi "Paveikslų Galerija."

TĖSINYS

Aš tylėjau. Šių vyrų pateiktas toks vaizdas man tebekėlė vienintelį klausimą: kodėl? Kodėl tai dėjosi mano tautoj, kuri ir taip negausi, ir amžiais priešų teriojama? Kodėl?

Tiek baitsybių iš savųjų tarpol ir tai tęsėsi net arti 15 metų, o pirmieji veik dešimtis metų buvę bado ir kraujo metal. Krašte slautė ir savo galia rodė įvairūs padugnių elementai, kurie keršiję ūkininkams, buvusiems valdininkams, o patys neturėję mažiausio supratimo apie šalies tvarkymą, nežinoję nei kada ką sėti ar plauti. Dėl to ir buvę ilgas metas, kad ką sėję, tą ir piovę. Tik prieš dešimt metų gyvenimas lėjęs į normalias vėžes ir dabar kiekvienieri metal vis geresni.

"Gera! Prane, kad neatvažiuavai anais laikais. Gal ir gyva nebūtum atgal sugrižus -- toks įsiutimas tada buvo ant užsienio Lietuvų."

Vėliau panašių kalbų teko girdėti iš įvairių žmonių: kolūkiečių, valdininkų, pensininkų, vyrų ir moterų. Iš tų pačių žmonių girdėjau ir nusiskundimų dėl neturėjimo kitokios, be komunistų spaudos, kuo staurinamas jų supratimas apie pasaulio eigą. Šiaip jau iš jų negirdėjau nė vieno pikto žodžio dabartinių pareigūnų adresu, kuriuos kai kurie užsienyje gyvenę lietuviai smarkiai šmeižia. Susidariau nuomonę, kad lietuviai tik už Lietuvį stoji ir piktinasi taisiais, kurie viską daro, kad dabar užimtą Lietuvį postai atitektų rusams. Ypač pasipiktinimas tuo išryškėjo, kuomet juos buvau paklausus, kaip jie žiūri į Reisgytės elgesį. Veltui juos tikintum, kad ta mergaitė nebuvo suaugusiųjų pamokyta ir, jų nuomone, ji subrendusi savo elgesio galėsiantis.

Ryte prisistato Kultūrinių Ryšių su Užsieniu Lietuvių komiteto žmogus ir klausia, ką pirmiausia norėčiau pamatyti. Sakau sau pirmą kartą šiame mieste. Toks mano atsakymas priimtas pageidavimu pamatyti Vilnių iš arčiau. Duoda man automobilį su šoferiu ir gidą Gražvydą Kirvaitį, kuris mane kelias valandas vežiojo ir vedžiojo po žymesnes Vilniaus vietas, rodė architektūros pastatus, bažnyčias, mokslo įstaigas, parkus, apie viską vaizdžiai papasakodamas.

Šis jaunuolis tikrai labai tinka būti vadovu; jis atrodo, galėtų ir visas 2000 skulptūrų šv. Petro ir Povilo bažnyčioj apibūdinti, jei tik laikas leistų. Bet aš noriu viską pamatyti tik apgraišomis, tik žvilgsniu, kečindama atvykti į Vilnių vėliau ilgesniam laikui.

Vilnius tai ištiesas muziejus. Jame tiek daug įdomių pastatų, kalbančių gilia senove ir dabartimi, kad, norint apie tai čia pasakoti, reiktų pora metų dalintis įspūdžiais. O tai būtų galima lengvai daryti, vadovaujantis gausiomis apie tą miestą brošiūromis, kurios matytą vaizdą paryškina, smulkmeniškai apipasašo. Bet tai gali ir Vilnių nebuvę, pasiskaityti iš Vilniaus Va-

dovo, įvairiomis kalbomis brošiūrų, įvairios su Vilniū susietos literatūros. Sakyčiau, prie jų dar pridėtina ir Petro Tarulio tik ką išėjusi iš spaudos knyga "Vilniaus rūbas."

Vilnius visiems įdomus. Tūkstančiai kasmet ir užsieniečių atvyksta su juo ir jo apylinkėmis susipažinti, pasižavėti jo gamta, jo meno paminklais. Grožintis tuo viskuo, širdyje smagu, kad ir dabar, kuomet toks didelis pareikalavimas butų ir kada skubiai statomi keliaukščiai namai, neužmirštama ir jų išorinės išvaizdos. O statyba tikrai didelė, bet tuo pat kartu, plečiantis pramonė, Vilnius sulaukia vis daugiau gyventojų ir tik dėl to dar stoka gyvenviečių. Nuo karo pabaigos mieste pramonė padidėjusi net 50 kartų.

Gidas ypatingo dėmesio atkreipia į Čiurlionio meno mokyklą, kur esą 500 mokinių su 200 mokytojų. Mokytojai, kaip ir mokiniai esą patys talentingiausi. Toje mokykloje jaunuoliai gauna nemokamą pragyvenimą ir mokslą, o baigę baletu skyrė dar gali tokiomis pat sąlygomis toliau lavintis Maskvoje. Su entuziazmu jis pasakoja ir apie Salomėjos Nėries vidurinę mokyklą, kur dėstoma labai sustiprintai anglų kalbą, pradedant nuo pirmos klasės. Viskas joje esą angliškai: užrašai, plakatai; anglų rašytųjų originalia kalba vaidinami veikalai, net pertraukų laiku mokiniai bando tik angliškai kalbėtis. Veikiąs joje ir anglų kalba lėlių teatras.

Svetimos kalbos dėstomos ir visose kitose mokyklose, nors ir ne nuo pirmos klasės. Veik pusė besimokančio jaunimo pramoksta, angliškai, kita pusė vokiškai ir prancūziškai. Mokslas visiems lengvai prieinamas, jei tik kas nori mokytis. Negalintis gauti paramos iš tėvų aprūpina valdžia. Vėliau man pačiai teko sutikti porą jaunuolių, kurie buvo baigę aukštuosius mokslus ir turėjo reikšmingas tarnybas. Abiejų tėvai gyvena užsienyje. Vieno tėvas Australijoje, antro JAV. Tėvams bėgant nuo bolševikų jie kūdikiais buvo palikti senutės rankose. Neatrodė jie man, kad justų koki kartėlių tėvams ar režimui. Tik, kai aš jiems pastebėjau, kad gal jų tėvai naktimis nemiega, baigia nervus sugadinti, besirūpindami, kaip juos išvaduoti iš dabartinio gyvenimo, kaip juos atitraukti pas save, vienas jų pastebėjo: "Jei pažįstate mano tėvą, pasakykite jam, kad nepersistengų. Apsieisime..."

Gido tvirtinimu, dabar Lietuvoj esą daugiau mokytojų, negu prieškariniais laikais joje buvę mokiniai.

Aplankome ir Vilniaus universitetą.

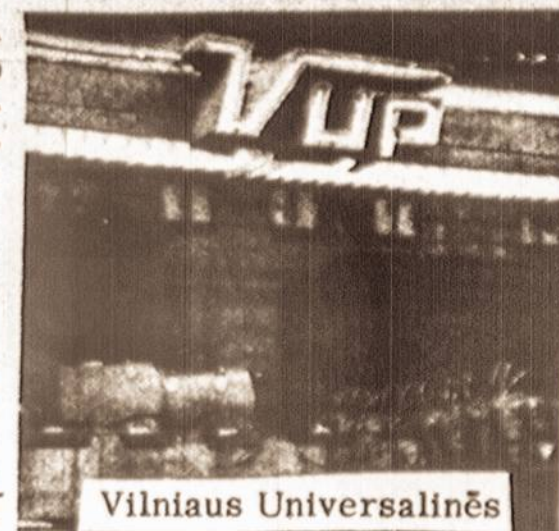
Pagrindiniai Vilniaus Universiteto rūmai

Zvelgdama į jo rūmus, prisiminiau jo istoriją ir kokią vingiuotą kelią jis yra nuėjęs. Įkurtas 16 amžiaus antroje pusėj iš dalies propaguoti katalikų tikėjimui ir veik porą šimtmečių įrodinėjęs tos tikybos neklaidinimą, dabar auklėja jaunimą ateistinėje dvasioje. Šiuo laiku, turbūt, nedaug kas iš jo studentų vaikšto į bažnyčią. O jau tikrai norėtųsi tvirtinti, kad retas kuris jų belaiško katalikų tikėjimą pranašesniu už kitus tikėjimus. Šiandien šis universitetas yra tik mokslo įstaiga, sutelkusi savyje geriausius pedagogus, mokslininkus, sukaupusi savyje gausią literatūrą, rankraščius, saugojanti didžiausią pasaulyje senų Lietuviškų knygų rinkinį.

Besigėrint Vilniaus turiniu ir vis labiau ryškėjant, kad per vieną dieną jo neįmanoma pažinti, prašau gidą, kad sugrąžintų mane į viešbutį. Po meno muziejaus sutariame specialiai pavaikščioti, kad aplankysiu gimines, o tą vakarą turiu eiti į Jaunimo Teatrą, kuris atidaromas paties jaunimo statomu Šekspyro veikalu

"Romeo ir Juliet." Mane ten nuvesti žada aktorė Vovingiuotą kelią jis yra nuėjęs. Įkurtas 16 amžiaus antroje pusėj iš dalies propaguoti katalikų tikėjimui ir veik porą šimtmečių įrodinėjęs tos tikybos neklaidinimą, dabar auklėja jaunimą ateistinėje dvasioje. Šiuo laiku, turbūt, nedaug kas iš jo studentų vaikšto į bažnyčią. O jau tikrai norėtųsi tvirtinti, kad retas kuris jų belaiško katalikų tikėjimą pranašesniu už kitus tikėjimus. Šiandien šis universitetas yra tik mokslo įstaiga, sutelkusi savyje geriausius pedagogus, mokslininkus, sukaupusi savyje gausią literatūrą, rankraščius, saugojanti didžiausią pasaulyje senų Lietuviškų knygų rinkinį.

Atsigulu, bet negaliu užmigtį. Taip daug ką noriu pamatyti, kad sugrįžusi namo galėčiau vyrui su dukra bei draugams papasakoti. Išsilenku į gatvę ir į krautuves. Maisto parduotuvėse jau buvau buvus; matydama ten gražių rūkytų kumpių bei dešrų, žadėjau kai ką parsivežti ir namo.

Vilniaus Universalinės Prekybos iškaba

Dabar susidomiu kitokiomis prekėmis. Didžiausioj Vilniaus krautuvėj (univermage) pilna įvairių prekių.

Vilniaus universalinėje prekyboje pardavėja vynioja kojines. Jai darbe padeda skaitliukai (dešinėje).

VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world was established by Juozas J. Paukštytis in 1886, is published weekly (in June, July and August - bi-weekly), by Valerie Tyliava and Juozas N. Tyliava at 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. Telephone APplegate 7-7257. Editor: Salomeja Narkelionaitė; Managing Editor: Valerie Tyliava; Senior Editor: Vytautas Širvydas; English Editor: Demie Jonaitis; Associate Editor: Edvardas Sulaitis. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Three week's notice is required to change a subscriber's address. Advertising rates on application. All rights are reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts are subject to editing.

Mes

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Karštomis vasaros dienomis jau kelinti metai išsiliepsnoja Amerikos didmiesčiuose juodukų smurtas, kuriam kai kur net teikiama "partizaninio" ar "tarpusavio" karo pavadinimų, nors juodukai Amerikoje tesudaro 10-tą gyventojų nuosimtį. Šis smurtas palietė lietuvius, nes praėityje jie kūrėsi vietovėse, į kurias dabar brukasi juodukai. Vietomis lietuviai buvo priversti taupiu darbu pirktas nuosavybes su nuostoliu parduoti ir keltis kitur, kas sunku ypač pasenusiems ir pensininkams. Lietuviai Amerikoje kūrėsi, kaip airiai ir kiti ne anglo-saksai, įvairių sąlygų slėgiami, nelyginant juodukai. Sąlygas tačiau ne smurtu įveikė ir įėjo pilnateisiais piliečiais Amerikos gyveniman. Ar juodukai sugebės tą patį atlikti ir tapti "law-abiding" piliečiais? Mes juodukų problemos vieni, aišku, neišspręsimė, bet prisidėsime prie 90-ties nuosimtųjų baltųjų masės narplioti.

"Varpininkų" ir "valstiečių liaudininkų" suvažiavimai tikrovėje tebuvo būrelis lietuvių vasarinis pasižmonėjimas, be idėjinio pagrindo, nes šiuo atžvilgiu atrodė nelyginant namukas ant smilčių. Neatstovauta senųjų amerikiečių varpininkų — sandariečių ir vienybininkų, nors pastarieji nuo Vienybės redaktoriaus P. Mikolainio laikų visad buvo dideli Kudirkos minčių gerbėjai, o dažnai ir liaudininkų politiniai bendradarbiai, išleidę per Tėvynės Mylėtojų draugiją šešius toms Kudirkos raštų (antros papildytos laidos Lietuvos "varpininkai" niekad nei negalvojo leisti!). Pasižmonėjimo išvada buvusi: "Kudirkos laikais ir šiandien varpininkų pagrindiniu siekiu yra laisva, nepriklausoma Lietuva." Kadangi tai visų sąmonių lietuvių bendras siekimas, kam mūsų visuomenei reikalingas ypatingas "varpininkų" susibūrimas?

Tikri varpininkai, tačiau, turi išskiriančią, visuomeninę idėją. Jos prisilaikė, Kudirka ir Vienybę sumoderninęs poetas Tysliava. Tai — laisvė tėvynė mylinčiam lietuviui nevaržomai tarti kartų tiesos žodį tiek didrusiui činovnikui ar komisariui, tiek ne tautos keliu žengėlusiam katalikų kunigui, tiek visiems svetimiams ar saviems oficiozams, nepripažįstantiems plačioms, tautinėms, liberalinėms idėjoms teisės gyventi ir reikštis. Su varžymais Vienybė grumiasi jau keletą metų. Juos patyrė ir anuomet mus lankęs dr. Grinius. Vadinamieji varpininkai tačiau nerado jokio padėkos žodžio ar paramos nosta Vienybei dėl jos kovos už laisvą, varpininkišką, lietuvišką žodį kontroversiniais tautos gyvybės klausimais!

Padėka ir parama būtų ne vietoje, jei Tyslavos Vienybėje įvestoji kudirkiška laisvo žodžio linija būtų buvusi klaida. Jaunimo kongresui V. Trumpa paskaitoje iš Amerikos lietuvių istorijos pabrėžė, kad išelvio santykis su tėvyne buvo ne tik visokiam jo kultūriniam ir visuomeniniam

STEBĖTOJO PASTABOS

Aple senuosius Amerikos lietuvius V. Trumpa Jaunimo kongresui tarė: "Jie negalvojo vadovauti tautiniam atgimimui ir kovom dėl nepriklausomybės. Jų vaidmuo buvo pagalbinis, kaip gero sūnaus motinai." Naujoji gl išeivija esanti "politinė, su "jai būdingomis tautos vadovavimo ir atstovavimo pastangomis. Ji aple save kalba, kaip aple tautos elitą (parinktuosius)."

Aple 20 Kanados lietuvių-montrealiečių trumpai lankė Vilnių ir kitas vietas. Sako, buvę nuoširdžiai priimti ir dėl keltinės nesigaili. Lietuvoje kai kuriuos dalykus radę geriau, negu kada jie prieš 30 metų emigravę Kanadon, kitus blogiau. Ypač į akis metėsi apstumas gerų kelių ir kaimo jaunimo veržimasis į mokslus ir gyvenimą miestuose.

Naujausias The Ukrainian Quarterly žurnalo numeris skelbia prelatu J. Balkūno straipsnį "Baltic Exiles Continue Struggle for Freedom," kur apžvelgia pabaltiečių organizacija ir jaunimo žygius neleistai Pabaltijo valstybių laisvės reikalui užgesti.

Prieš 52 metų Lakewood, Pa., pradėta kasmet ruošti Lietuvių Diena, sakoma, savo pobūdžiu žymiai pakitusi: Nors susirenka tūkstantinės minios, bet lietuvių kalbos nebesigirdi, kaip nesigirdi ir lietuviškų dainų. Ar jau lietuviškai Pennsylvaniaje tiek nutautę?

Lietuvių milijoninis fondas turi 1,153 narius ir \$264,000 aukų, bet, rodos, vis dar neturi plano, kas atsitiks su pinigais, kuomet nariai išmirs ar nutaus.

Anatolijus Katrys spaudoje paskelbtame laiške vienam Jaunimo kongreso rengėjui — Alg. Budreckiui apgalles-

tauja dėl Kongreso pobūdžio, kuris buvęs "politinis, ne kultūrinis." Lietuvių sveltur gyvai išlaikyti ne politika svarbi, bet kultūra; mūsų kalba, daina, muzika, menas, spauda. Rengėjų komitete, sako, iš 68 asmenų tik 6 buvę kultūrininkai. Visi kiti — politikieriai.

Premijos už romaną "Upė į rytus, upė į šiaurę" susilaukęs inžinierius K. Almėnas šiuo metu studijuoja Lenkijoje ir renka medžiagą romanui iš Lietuvos-Lenkijos unijinės valstybės trijų šimtmečių. Apgaltesauja dėl mustškės inteligentijos nutolimo nuo pažinties su laikais, kada istorija mus rišo su lenkais. Sako: "Nuo aušrininkų įsisiūbavęs atlenkinimo sąjūdis, sakyčiau, jau persėkė ribas. Lenkinimas mums jau seniai nebegresia, iš tautinės sąmonės gl esame išmetę daug istorinių ir kultūrinių momentų, vykusių pas mus lenkų kalbos ir kultūros įtakoje. Visa tai klasifikuoti "blogu" yra primityvu. Pribrendo laikas šią klasifikaciją pakeisti realesne ir rimtesne."

Šimet sueina 400 metų nuo paskelbimo Antrojo Lietuvos statuto (1566 m.), kurio svarbiausias surašytojas buvo Vilniaus valtas Augustinas Rotundus. Statutas, kaip J. Dainauskas pasakoja, galutinai sutvirtinęs senovės Lietuvą kaip "bajorų katalikišką valstybę." Kažin, ar "katalikišką"? The Ukrainian Quarterly recenzuoja istoriko Vernadskio "Russia at the Dawn of the Modern Age" ir prisimena šį statutą, sakią: "Didysis kunigaikštis tegul niekados į valdymo vietas nesikria svetimšalių, o tik "Litva i Rus" (reiškia: lietuvius ir rusinus-ukrainus ar gudus — stačiatikius). Tai įrašyta trečioje statuto dalyje, 9-tam posme. Didžiojo kunigaikščio valdžią Pir-

mame statute riboja Ponų (Didikų) taryba. Antruoju galia gavo dviejų rūmų seimas, kur vyravo apskričių seimelių išrinkti bajorai. Antrasis statusas varžė "svetimšalių," atvykimą Lietuvon. Trečiasis (1569 m.), gaila, šiuos suvaržymus nuėmė.

Londonė einančio Europos Lietuvių redaktoriaus Kazimieras Barėnas numato tamsią ateitį Nidos klubui, kuris leidžia knygas ir prenumeratoriams — nariams parduoda. Sako: "Klubas kada nors bus priverstas likviduotis, nes nebe už jūrų-marių laikas, kai nebebus sveltur kas lietuviškas knygas skaitys." Jo laikraščio nuostolius, kol kas, padengia pašaliniai spaustuvės darbai. Sako: "Susirūpinimo kiltų, jei spaustuvė iš pašaliniai darbai neapadengtų laikraščio nuostolių." Barėno žodžiai teprimena kiekvienam spaudos mylėtoju, kad vieną prenumeratų jau nei vienam mūsų laikraščiu išsilaikyti neužtenka. Reikia pašalinų įplaukų, kurios susidarytų iš spausdinimo darbų ar aukų. Spaudai daug padėtų ir senieji skaitytojai, jei, prieš numirdami, užrašytų savo patinkamam laikraščiu, o nepalikę savo gyvenime sunkiai uždirbtą pinigą kokiems svetimtaučiams ar valdžiai.

Norėdamas paminėti Lenkijos krikšto tūkstantmetį, JAV paštas išleidžia liepos 30 d. 5 centų tam tikrą ženklą. Ukrainai nori Laisvės kovotojų serijoje matyti savo poetą Ševčenką. Į Vienybės siūlymą pasvarstyti kandidatai lietuvių šiai serijai dar niekas neatsiliepė! Ne jau pasitenkinime Kosčiuška, kurio garbei ženklas jau išleistas ir kuri, be to, saviškai lenkai? O gal pasiūlysiame Tada-Blindą?

Amerikiečių lenkų Kosčiuškos fundacija siūlo \$1,000 už veikalą bet kuria lenkų istorijos tema (net iš gyvenimo lenkų Amerikoje), norėdama pagerbti krikšto tūkstantmetį. Pernal premija teko prof. V. Greene už disertaciją "The Attitude of Slavic Communities toward Unionization of the Anthracite Industry before 1903," kuriame paličia, rodos, ir lietuvius, bet mūsų spaudoje nušvietimo dar neteko matyti.

Pagal panaujintą kultūrinių mainų sutartį, Amerika ir Sovietija apsiėmė 55 įvairiais akademikais ir 25 kalbų mokytojais. Be to, apsiėmė ir 12 profesorų-daktarų studijoms ir paskaitoms. Su Vengrija apsiėmė 9 akademikais, su Čekoslovakija 9, su Bulgarija 5. Kanados Toronto universitetas apsiėmė su 4 rusais profesoriais. Visuose šiuose mainuose, tiek žinoma, yra viena lietuviškos akademikės. Pernal buvo prof. Šilbajoris ir dr. Vaškėlis.

Mūsų tėvai pranciškoniai Kanados Toronte pastatė \$250,000 kainuojantį vienuolyną su salėmis ir ofisais. Washingtonė įrengta lietuvių Šiluvos koplytėlė, kainavusi \$300,000. Būtu gražu, jei mūsų spauda būtų aprūpinta nors šimtinėmis! Kad būtų galima tarti: tėvai tiek sudėjo, kad net vaikams liko!

Mūsų studentų grupė Chicagoje svarstė žurnalą Lituanian ir visi nusprendė pareikšti "kritišką negatyvą." Girdi, žurnalas neįdomus nei lietuviams, nei amerikiečiams, nei akademikams nei plačiai visuomenei. Kažin?

SKAITYTOJŲ Nuomonės

Gerbiami Vienybės leidėjai,

Siunčiu \$10,00 už prenumeratą. Atsiprašau kad laiku negalėjau greit atsiskaičiuoti. Tik turiau pareikšti, kad Vienybę skaitau nuo 1907 m. — jau 59 metai. 1907 m., kuomet cukraus fabrike gavau \$6,00 algos per savaitę, tuomet užsirašiau Vienybę. Tuomet prenumerata kainavo \$1,00 metams ir nuo to laiko įsijungiau į lietuvių veikimą. 1914 m. organizavau Susivienijimo 250 kuopą, kurioje dar ir šiandien esu sekretoriaus pareigas. 1914 m. suorganizavau "Lyros" kvartetą su Jonu Būtenu Maspeth. Daug metų dalyvavau operetės chore, vadovaujant K. Strumskiu. Dar šiuo tarpu esu sekretoriaus pareigas Lietuvių Pillečių Klube Maspeth. Klube dalyvauju nuo jo įsikūrimo 1910 m.

Esu pasiryžęs remti Vienybę ateityje, nes iš Vienybės patyriau daug šviesos. Linkiu leidėjams daug sėkmės.

PETER SVETKA

Siunčiu prenumeratos mokestį. Linkėdamas gausingos laimės Vienybei jos 80 metų sukakties proga.

Kai dėl tų pašto ženklų, kur Vatikane išleido, tai, man atrodo, kad lenkam reikią nerūpi, jiems tik rūpi grobimas svetimų žemių, o labiausiai Vilniaus ir kitų lietuviškų vietų. Aš manau, kad Amerikoje dar yra daug lietuvių, kurie atsimena, kaip lenkai puldinėjo lietuvius Suvalkų Kalvarijoje 1910 m. Tai ir dabar, aš manau, kad, jei kada komunistus iš Lietuvos kas nors išvarys, tai tasai lenkų kardinolas Višinskis bus antras Želigovskis.

Amerikoje, prisimenu, kai lietuviams pavyko atsiskirti nuo lenkų, tai lenkai važinėjo pas vyskupus, skundinėjo ir prašinėjo, kad neduotų lietuviams savų parapijų kurti. Buvo atsitikimų, kada lenkai mėtė lietuvius ir iš bendrų kapinų. Taigi, tokie kartūs prisiminimai.

JUOZAS BROGIS

Winsted, Conn.

JAUNIMO DELEGATAI

Valstybės sekretoriaus padėjėjas Walter J. Stoessel, Jr., JAV Prezidento ir Valstybės Sekretoriaus vardu priėmė Jaunimo Kongreso delegacijos narius Valstybės Departamente liepos 21 d.

Lietuvos Atstovas Washingtono Juozas Kajeckas Lietuvos Atstovybėje Washingtono priėmė Jaunimo Kongreso delegacijos narius galutiniam pasitarimams, kuriuose dalyvavo taip pat Atstovybės patarėjas dr. Stasys Bačkis, ir Vaclovas Sidzikauskas, Pavergtų Europos Tautų pirmininkas.

Kajeckas pristatė Jaunimo Kongreso delegaciją Alton L. Jenkins, Pabaltijo skyriaus Valstybės Departamente direktoriui, kuris pristatė delegacijos narius Valstybės Sekretoriaus padėjėjui. Delegaciją, vadovaujamą Jaunimo Kongreso pirmininko Algio Zaparacko, sudarė Tėv. Gintautas Sabataitis, S. J., dr. Antanas Sužiedėlis, arch. Arvydas Barzdukas, Nastutė Umbrazaitė ir Elena Jurgėlaitė.

Walter J. Stoessel, Jr., kurio pareigas anksčiau ėjo Foy D. Kohler, dabartinis JAV Ambasadorius Maskvoje, nuoširdžiai priėmė Jaunimo Kongreso delegaciją, prie kurios paskutinę minutę prisijungė ir Vaclovas Sidzikauskas, Stoessel ankstyvesnis pažįstamas. Pusės valandos pasikalbėjime, kuriame dalyvavo ir Jenkins, Valstybės Sekretoriaus padėjėjas labai domėjosi Jaunimo Kongreso ir jo atstovais tikslais. Jis ypatingai domėjosi Jaunimo Kongreso dalyvių skaičiumi, ką apibūdino Algis Zaparackas, pabrėždamas per 150 dalyvių skaičių iš užsienių su ypatingai didelėmis delegacijomis iš Argentinos ir Australijos.

Tėvas Sabataitis išskėlė Kongreso tikslus, ypatingai pabrėždamas lietuvių jaunimo susirūpinimą Lietuvos laisvinimo reikalu, kurį ypatingai ir norėtų ši delegacija iškelti šiame pasikalbėjime.

Algis Zaparackas išvardino su tuo susijusias Jaunimo Kongreso rezolucijas, ir Tėvas Sabataitis priminė, kad kaip tik tą pačią liepos 21 d. prieš 26 metus, Rusija inkorporavo Lietuvą, atimdama jai laisvę ir nepriklausomybę, ir kad liepos 23 d., 1940 m., JAV Departamen-

tas to neteisėto akto nepripažino teisiškai ir iki šios dienos laikosi to nepripažinimo nusistatymo.

Stoessel pareiškė, kad to nepripažinimo JAV griežtai ir visada laikysis, ypatingai pabrėždamas žodį visada.

Dr. Sužiedėlis pasidžiaugė tokiu aiškiu ir tvirtu šios administracijos nusistatymu Lietuvos reikalui. Tėvas Sabataitis taip pat išskėlė Lietuvos diplomatinių atstovybių laisvame pasaulyje svarbą Lietuvos laisvinimo darbe ir didelį nuostolį laisvei, kai viena jų yra uždaryta, kaip tai įvyko prieš keletą metų Brazilijoje.

Arvydas Barzdukas palietė Jaunimo Kongreso progą surinktus parašus, reikalaujančius, kad Jungtinės Tautos stengtųsi panaikinti kolonializmą Lietuvoje ir atstatyti jos laisvę bei nepriklausomybę.

Stoessel pažadėjo, kad Amerikos ambasadorius Jungtinėse Tautose visais būdais padės šiuos parašus įteikti Jungtinių Tautų 24 Komitetui, kuris svarsto kolonializmo klausius. Jis taip pat pabrėžė, kad Jungtinėse Tautose Amerikos atstovas visada kėlė ir kels Lietuvos laisvės reikalą ir priminė apie palankų vice prezidento pasisakymą šių metų Pavergtų Tautų savaitės minėjime.

Algis Zaparackas išskėlė reikalą įsteigti Radio Free Europe lietuvišką skyrių, kurio reikalingumą taip pat pabrėžė Arvydas Barzdukas.

Tėvas Sabataitis priminė, kad lietuviškas Amerikos Balso skyrius labai efektingai ir puikiai atlieka savo darbą ir kad jis yra plačiai klausomas Lietuvoje, ir kad Amerikos Balso vadovybei suteikiant didesnes laisves ir naujų galimybių, lietuviškas skyrius dar geriau atliktų savo labai svarbų informavimo bei švietimo darbą. Jis pabrėžė, kad Amerikos Balso susilpninimas arba uždarymas labai pakentų Lietuvos laisvės kovai.

Stoessel užtikrino, kad JAV valdžia tikrai ateityje remis Amerikos Balso lietuvišką skyrių. Jis taip pat pastebėjo, kad Amerikos Balsas yra daug mažiau trukdomas Lietuvoje.

Tėvas Sabataitis išskėlė svarbą Valstybės Departamentui prieinamomis priemonėmis remti Atstovų Rūmų jau priimtą rezoluciją ir Senato Užsienų Reikalų Komiteto pirmininkui pristatytą keletą rezolucijų.

Stoessel užtikrino, kad Valstybės Departamentas šias rezolucijas praleis.

Delegacija su Pabaltijo skyriaus direktoriais iš k. i. d.: T. G. Sabataitis, S. J., Alg. Zaparackas, N. Umbrazaitė, Vacl. Sidzikauskas, Gr. Krivickienė, Pabaltijo sk. dir. Alton L. Jenkins, E. Jurgėlaitė, dr. Ant. Sužiedėlis ir arch. Arv. Barzdukas.

Mes

Atkelto iš 4 psl.

darbui akstinas, bet šis santykis vyko sūnaus pagalbos motinai pavidalu, ne iševio noru motinai "ponauti" ar ją "valdyti." Šitoks santykis puikiai švietė Vieniybės redaktoriaus P. Mikolajūno korespondencijoje su Kudirka, paskelbtoje 1924 metų Varpo jubiliejiniame numeryje. Jis ypač puikiai švietė TM draugijai leidžiant Kudirkos raštus. Jis nešvietė grigaitinių socialistų bendrame fronte su komunistais išgriauti Smetonos diktatūrą.

Ši ne "ponavimo," bet "pažinimo-padėjimo" linija kažkodėl nepatiko kai kuriems asmenims, Trumpos pavadintoje "politinėje iševijoje," reiškia, "naujiems" lietuviams. Pajutę visuomenėje stiprų teisėtą patriotinį troškimą iš tikrųjų patirti, ką 25 žiaurios istorijos eigos metai padarė tautos kamieno nuotaikoms, suakmenėjusių pozų garsiakalbiai, "spaudos" darbuotojų skraiste, buvo subėgę į Bačiūno vasarvietę nutildyti Vienibę. Suvažiavimas idėjiniai buvo bergždžias. Iš jo grįždamas, senas liaudininkas J. Kardelis pareiškė noro pamatyti tikrų spaudos darbuotojų suvažiavimą, kuris apsvarstytų mūsų spaudos būklę, nes jos ateitis, aišku, ne koda. Po to, veiksniai neseniai buvo subėgę į didelį suvažiavimą Clevelande, kur net rezolucijų priėmė. Vieną jų Aidų redaktorių, filosofas dr. Girnius įrodė logiškai, kad ji absurdiška. Tuo metu, kai būrelis lietuvių veiksmiškai dalino atsišaukimus bereikšmiams praeiviams ties JT būstine New Yorke, o per šimtą žygiavo ten pat su plakatais, kitas šimtas lietuvių ekskursijomis vyko pamatyti Vilnių ir tautą savo akimis.

Nežinome, kada Lietuvos valstiečių liaudininkų ir krikščionių demokratų partijos į statusus įrašė, kad Amerikos piliečiai gali būti šių partijų net centro valdybų nariais. Gal "tęstinumo" sumetimais? Bet, kai nebus Audėnų ir Šidlauskų, kokiomis pavardėmis žmonės joms vadovaus? Liaudininkų suvažiavimas, deja, šito neišaiškino, kaip varpininkų neparyškino, kuo gi pasižmonėję varpininkai iš tikrųjų skiriasi nuo pasižmonėjančių kitų lietuvių — nuo krikščionių demokrato ar vienybininko-sandariečio?

Delegacija pas Walter J. Stoessel, Jr., Acting Assistant Secretary of State for European Affairs, iš k. i. d.: dr. A. Sužiedėlis (nugara), A. Barzdukas, Alg. Zaparackas, Stoessel, V. Sidzikauskas, Tėvas Sabataitis.

Abi nuotraukos: Marie & Tamas de Kun.

GA-GA-GAIR POLITIK A

DONATAS BIELSKUS

Užė visas namas, laužiamos braškėjos senos viešbučio durys. Prie durų stovėjo užsimojęs kėde Levas Bangžuvėnas Jr., o kitoje jų pusėje išsitiesusios Conrad Hiltone lovose vartėsi į Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresą atvykusios delegatės. Viešbučio administracijai lietuvių viešnage paliko ilgai neišdylančių prisiminimų. Lietuviai laikėsi tradicijų, išdirbtų dar anuomet Paryžiuje lietuviškai lenkiškos Rzeczpospolitos laikais: žinomo pavadinimo viešbutis, politiką ir sočios pramogos.

"MISS LITHUANIA"

Kongresas išbėgėjo patriotinėmis deklamacijomis. Architektūriniai sunkiai apibrėžiamos paskirties salėje išdėstyti stalai, žmonės, gėrimai. Pro abejas duris apgulusių mintį prasigrūda pradžioje balinėmis suknelėmis, vėliau tautiniais drabužiais dekoruotos mergelės. XX amžiaus karalienių dvirikiškai ir žiopiškai iš jų patiria, kad Donelaitis, Daukša ir Daukantas (išieškota alliteracija!) buvę Lietuvos rašytojai, taip pat Malronis, Krėvė ir Žemaitė (drąsus šuo!is į XX amžių). Vienos su užrašais, kitos su akcentu deklaruoja savo jaučiamą garbę ir tariasi prisimenančios senlausta kalba mamytės dainuotas lopšines.

Deklaracijų ir deklamacijų tikslas yra santūriai gintarinė karūna, sukurti Chicagos "Bauhaus'o" auklėtinės Birutės Bulotaitės. Gi siektamasis titulas -- "Miss Lithuania." Pradžioje kandidatų buvo didokas būrys ir iš įvairių NATO, SEATO ir OAS kraštų. Vėliau beliko penktos, visos iš abiejų Amerikų pusrutulio. Keturios iš jų atstovavo aukščiausio gyvenimo standarto šalį. Šio paties krašto žinovės ir žinovai sudarė jury komisiją. Jie apsisprendė taip pat už amerikietę bostonietę Giedrę Galinytę. Be karūnos, jai teks ir proga nutiesti tiltą nuo patriotinių ano vakaro kalbų į pilką realybę: ji laimėjo ir stipendiją Fordhamo lituanistiniam vasaros semestru, kuris jau eilė metų nerasdavo klausytojų.

Simpoziumų klausytojų dalis. Jaunimo buvo suvažiavę iš 17 kraštų.

D. Bielskaus nuotrauka

Bendras 1966 Dainų Šventės vaizdas

D. Bielskaus nuotrauka

JAUNIMO STOVYKLOJE

29 vietiniai lietuvių studentai dar prieš įvykius Conrad Hiltone Chicagoje kartu su triskart daugiau užsieniečių praleido savaitę lietuviškoje "Dainų" stovykloje. Netoli Jackson, Mich. Užsieniečiais buvo vadinami iš kitų kraštų atvykę kongreso dalyviai. Integracijos krašte vykustoje stovykloje integracija nevyko. Savo socialiniu statusu gyvena namiškiečiai, daugumas žemiau dvidešimties metų, retai leškodavo bendrų kalbų su mažiau išsivysčiusių kontinentų atstovais. Tuo tarpu socialūs užsieniečiai, nesulaukę atsakymo į savo iniciatyvą, susiblokuodavo savo tarpe.

Nuo namiškių daugumos juos skyrė ne tik savo tarpe vartojama lietuvių kalba, ar keliais metais vyresnis amžius, bet ir labiau kontinentinis kongreso suvokimas. Kongresan vykstantieji užsieniečiai buvo atrinkti savo

kraštų specialių komisijų. 125 jaunuolių atvykimui išėjo pusė kongreso sąmatos, dar pora šimtų atvyko savo lėšomis. Brangieji delegatai neapylė paskaitose ir grupių diskusijose.

Oficialus to suvažiavimo gamtoje pavadinimas yra Jaunimo vadovų stovykla. Jos paskirtis -- lietuvių funkcionių kursai studentams. Jų viršininku ir ideologu buvo Antanas Saulaitis, S. J. Jis yra autorius ir kursų konspekto "Bendruomenėje ir stovykloje." Tai, turbūt, vienintelis kongreso leidinys, kuris yra atbaigtų minčių, gerai sulaužytas ir be kalbos klaidų.

Su pretenzija į vadovą suskridusiam ir suvažiavusiam jaunimui buvo taip pat į 97 puslapius surašytas "Jaunimo metų kalendorius." Išleistas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės centro valdybos, kuri ir kurios kongresą ruošę padaliniai kalendoriuje pristatomi su fotografijomis.

Lietuvių tautos kultūrą leidinėlyje atstovauja gipsinių figūrų kabinetas. Bekraujės, padailintos, ant pjedestalų sukeltos statulos į skaitytąją tebyloja lyg paauksinti pseudobarokiniai bažnyčių šventieji XX amžiaus skeptikai. Rašiusių, muzikavusių, vaidinusių bei profesoriavusių eilės, visos baigiasi pirmuoju nepriklausomos Lietuvos dešimtmečiu. Lyg 1935 metų vadovėlyje. Rasti verti paminėjimo jauniausieji lietuviškosios kultūros atstovai yra gimę 1906 metais.

Reprezentatyvių kultūrinių sąrašė jaunimui nerandami ne tik Viešulas, Mackus ar Lapinskas, bet ir Macetna, Girnius ar Bacevičius. Sprendžiant iš jaunimo fotografijų, idėjų kalendoriuje, jaunimas tetinkas nebent kankliavimui, stovyklavimui ar sportui. Nuo jaunimo smalsumo paslėpti liko ir tie, kurie dabar dirba Lietuvoje.

ATGARSIS SPAUDOJE

Mažiau kultūrinį, daugiau politinį ir pramoginį įvykių kongrese žiūrėjo ir vietinė amerikiečių spauda. Šeši laikraščiai pasidžiaugė lietuviškosiomis grožio karalienėmis. Dar neblogai pavyko Vyto Valaitio fotografijų parodai, kuriai paskirti trys specialūs straipsniai, viso

šifruoton konvencijon pasi-nešęs studentas Chicagoje susidūrė pradžioje Jaunimo Centre, o vėliau viešbutyje, su grubiais, neornamentuotais Amerikos vaizdais. Jų autorius -- pernai rudeni žuves fotografaras vytas valaitis. Jo paveiksluose randamas ir skurdas, ir blaivumas, ir kūrybinė žmogaus didybė, -- kasdieninio ame-

Vincas Trumpa kalba apie lietuvių bendruomenišką veiklą išeivijoje. Ed. Šulaičio nuotrauka

200. eilučių. Stambiausią kongreso kultūrinį akcentą -- Lapinsko operą "Loki" pastebėjo vos pora laikraščių, o recenzijų nepaskyrė nė vienas. Žinant, kad prie šių žinių pateikimo laikraščiams prisidėjo ir patys rengėjai, aišku, kokla vertybių gradacija buvo populiari ir dalies rengėjų tarpe. Panašaus lyglo buvo ir kita Chicagos laikraščių informacija apie Lietuvą. Didžiausiu pasaulio laikraščiu besigirijęs Chicago Tribune tvirtino, kad Lietuva 1940 m. buvusi okupuota Vokietijos, o 1941 -- Rusijos, ir, kad kongreso dalyviai atvykę iš JAV, Kanados, Austrijos, Vokietijos, Anglijos ir Australijos.

rikiečio žodyne nėra žodžiai. Svetimi jie tapę ir mūsų visuomenei: stropliam Amerikos imigrantui jie atrodo per daug kairūs.

Valaitis yra fotografavęs ir eilę masinių lietuvių suvažiavimų: po vieną dainų ir šokių šventę bei pirmąjį Pasaulio lietuvių kongresą New Yorke. Veltui pastarojo nuotraukų albumą siūloma buvo išleisti Lietuvių Bendruomenei. Ir dabar parodos ruošėja buvo velionio žmona Vanda Valaitienė, o PLJ kongresui tenka nuopelnas už parodos priglaidimą ir piniginę paramą.

(Nukelta į 7 psl.)

GA-GA-GA-IR POLITIKA...

(Atkelta iš psl. 6)

Kitas profesinio lygio ir gyvenimo pulsą jaučias kongreso įvykis buvo Chicago pietuose. Neišdrius kilti stačiai į operos rūmus, Marijos mokyklos salė buvo pasirinkta Dariaus Lapinsko operos "Lokio" premjerai. Dar nepasirodžius scenoje, "Loki" buvo stengiamasi paguldyti ant menčių. Jį išgelbėjo muzikalieji ir nepaperkamieji. Muzikalieji buvo greit partijas išmokę solistai.

Nepaperkamųjų tarpe yra PLB valdybos sekretorė Milda Lenkauskienė, kuriai konservatyvios Chicago lietuvių operos pirmininkas Vytautas Radzius siūlė aukų kongresui, jei tik nebus statoma Lapinsko opera. Piniginę dovaną būtų gavęs (greičiau, kad negavęs) Arnoldas Gedraitis "Lokio" pastatymo technikinis vadovas. Be pinigų, jam buvo žadamos ir kitokios paslaugos.

Per du tūkstančius žiūrovų suirakusi opera nesulaukė jokio amerikiečių laikraščio atsilieptimo. Ne ką geriau ir lietuviškoji spauda. Iki šiol pasirodė tik Vl. Jakubėno recenzija Draugo priėdė ir keli reportažai kitur. Pora jų bando operą ir vertinti. Tie vertinimai dažniausiai išeina iš muzikos ribų. Taip, Vl. Ramojus, be "Lokio" operos, kongrese yra radęs ir kitų kūrybinių momentų: pavyzdžiui, "Kornevilio varpų" ariją bankete. Toliau tas pats operų specialistas "Lokyje" nurodo nebuvimą dainuojančio choro, kostiumų neatitiktumą dekoracijoms, nelietuviškas, monotoniškumą ir bent šešis kartus primena skaitytojui operos trumpumą. Vl. Ramojus yra rašęs ir apie kitas lietuvių Amerikoje statytas operas. Tuose rašiniuose būdavo ir trumpesnių operų, ir be dainuojančių chorų, ir su nelietuviais solistais, tačiau tai straipsnių autoriui neklūda. Gerų zoologinių papročių saugotojams dar yra užkliuvę, kad lietuvių jaunimas nebepasitenkina lietuviškomis istorijomis apie žvejų ir undinų meiles ("Jūratė ir Kastytis"), ar mergaitės vedybas su šliužais ("Eglė"), bet leidžiasi į lokio romanus su moterimis.

DAILĖS PARODA

Daug konformistiškiau vyko parodos Jaunimo Centre. Dailės paroda kam nors galėjo atrodyti jauna nebent dailininkų amžiumi ar kai kieno neapvaldyta forma. Revoliucionieriška, ir tai ne visa, ji atrodo nebent Rūksnelės ar Vijekio stiliaus šalininkams. Chicagoje jau ne kartą matytus visos eilės dailininkų darbus paįvairino Kanadoje, Vokietijoje, Australijoje ir Austrijoje sukurti kūriniai.

Taip pat matyti atrodė ir atskiroje parodoje išstatyti pramonės ir gyvenamieji architektūros projektai. Jie labiau išreiškė pastatų savininkų standartinį skonį, negu architektų gal ir turimą išradingumą. Šis kūrybinės laisvės apribojimas nestebina, žinant pastatų savininkų pastatymų savosiomis architektūros žiniomis ir skoniomis. Parodos organizatorius — Alb. Kerelis, kuris, kaip ir keli kiti darbus išstatę architektai, turi nuosavą konstrukcijos ir statybos biurą Chicagoje. Parodos eksponavimas pavyko viduti-

niai: truputį mažai vietos, planų panašus dydis vedas į monotoniškumą. Gera atrinkta nepriklausomų laukų architektūros pavyzdžius — fotografijas nustelbia platūs juodi rėmai.

Parodas aplankė ir lankytojų knygoje pasirašė ir vienas neatpažintas sovietinės Lietuvos pareigūnas. Vienoje patalpoje jis galėjo pasiskaityti, kaip jau 1939 m. lietuviai ruošdavo minėjimus ir patinkančius žmones puošdavo ordinais. 1939 XII 22 Jaunoji karta, tautinės jaunomenės savaitraštis aprašo "nuotaikingą Gruodžio 17 minėjimą su ordinų apdovanojimais." Įdomūs ir kiti spaudos parodos eksponatai. Žvilgsnis apsiribojant vien 1939 metais. Kovo 22 Lietuvos žinios stambia antrašte praneša apie Klaipėdos krašto perdavimą Vokietijai; birželio 2 Sporto žinios rašo: "Lietuva III Europos krepšinio pirmenybių nugalėtojas"; o spalio 11 "XX amžiuje" randame — "Vilnius grįžta Lietuvai." Gaila, kad visa ši įdomi medžiaga galima buvo patirti parodoje prasėdėjus nemažiau valandą kitą: viskas paprastai išklota ant stalų — be atrankos, be akcentavimo, be tarpų.

Panašiai buvo sustatyta ant stalų ir sukabinta ant sienos ir sporto paroda.

Šios parodos nuo ankstyvesniųjų tose pat vietose ir panašaus pobūdžio parodų skyrėsi specialiai išdažytomis sienomis ir naujomis

Iš D. Lapinsko operos "Lokys" pastatymo Chicagoje liepos 1 d. Dainuoja Stasys Baras ir Daiva Mongirdaitė. Kairėje — miškiniai. Gulbinsko nuotrauka

langų užuolaidomis, kurias Jaunimo Centrai rengėjai paliks ir po parodos. Parodų koordinatore — Ramunė Kvilytė.

SIMPOZIUMAI

Kaip ir Valaičio paveikslų tematika, kairiuoju intelektualizmu dvelkė ir kongreso simpoziumai. Konservatyvesniųjų kongreso dalyvių rūksčias minas sukėlė tvirtinimai apie mūsų galvojimo atsilikimą dešimčia metų, arba ir priminimas, kad mūsų politinė propaganda, dialogas su bolševikais turis operuoti tikrais faktais. Juo labiau neiįprastas buvo skatinimas santykių su lietuviais Lietuvoje, net ir jei jie būtų komunistai. Norėdami priteiti prie šių išvadų, dr. T. Remeikis, dr. J. Smulkštys, dr. V. Vardys, dr. B. Mačiūka ir kiti Amerikos universitetų dėstytojai turėjo perkopti dviejų tradicinių galvosėjų sienas: lietuviškosios ir amerikietiškosios, pavyzdžiui tikėjimą, kad gruodžio 17 perversmas įvyko dėl bolševikų įsigalėjimo Lietuvoje baimės, ar tikėjimą, kad Johnsonui ar kitam Amerikos prezidentui svarbiau yra Lie-

Vyto Valaičio parodoje

tuvos, o ne Amerikos interesai. Amerikiečiams intelektualams dažnai aktualios trečiosios sienos — simpatijos komunizmui — perkopimas jiems buvo sutaupyta: tai atliko pats gyvenimas.

Minėtieji lietuvių daktarų pasisakymai nebuvo vien padėties kritika, bet ir naujų kelių nurodymas. Tie keliai buvo išreikšti dr. A. Avižienio baigiamajame posėdyje perskaitytoje rezoliucijoje ir optimistinėje parašų akcijoje Jungtinėms Tautoms, kurioje ir J. Paleckio parašas,

Kongreso viešai nepuolė ir kiti nepritarią Zaparacko elgesiu ar Bačiūno-Barzduko politinei linijai. Lietuviškosios veiklos funkcionieriams atrodė geriau bendradarbiauti su politiniai "nešvariais" kongreso organizatoriais negu atsisakyti progos iš kongreso tribūnų pasakyti savąjį "ga ga ga" (Sandaros lakraštje eilėraštis apie kongresą: liesis kalbos ga ga ga).

Jau banketo metu buvo aišku, kad kongreso išlaidos

Ed. Šulaičio nuotrauka

vos 50,000 dolerių. Už kongreso skolas atsakingos PLB valdybos pirmininkas J. Bačiūnas sumetė, kad visiems banketo dalyviams sumetus po 3 dol., skola išsilygintų. Mirgančių Žirandelių Grand Ballroom svečiai į Bačiūno prašymą suaukavo nepilnus pusantro tūkstančio. Likusią skolą greičiausiai vėl padengs tos pačios anoniminės kišenės, kurios jau išlygino nevieno jaunimo parengimo ar išvykos deficitą.

Deficitas didele dalimi buvo dėl talkininkų stokos: darbšti ir išverminga rengėjų viršūnė — geras tužinas — nepajėgė be savo tiesioginių darbų atlikti dar ir savo pagalbininkų neatliktų pareigų.

AKIVAIZDŪS LAIMĖJIMAI

Akivaizdūs kongreso laimėjimai buvo vadovų kursai "Dainavoje" ir politinė jaunimo treniruotė — petičijos parašų rinkimas. Taip pat įsteigimas Pasaulio Lietuvių Studentų Sąjungos. Mažiau pastebėtas liko jaunimo įjungimas į Lietuvos Bendruomenę: jaunimas bus organizuojamas per specialias jaunimo sekcijas prie kiekvieno krašto PLB. Įjungimo pagrindinė priemonė yra Pasaulio Lietuvių Bendruomenės stovyklų skyrius. Ne tik jaunimui gali praiversti bendruomenė, bet ir bendruomenei gali būti naudingas jaunimas: bendruomenė jaunimo sulietuvinimui, jaunimas bendruomenės sukultūrinimui.

POLITIŠKA PRADŽIA

Su politika prasidėjo pats kongreso organizavimas. Lapkričio mėnesį PLJK komiteto pirmininkas Algis Zaparackas su grupe kitų jaunų intelektualų privačiame pokalbyje susitiko su Amerikoje viešiniu Vilniaus universiteto rektoriumi. Po to pusė clevelandiškos kongreso finansų komisijos pareikalavo Zaparacko kailio. PLB valdybai užstojus jų pačių pakviestą kongreso pirmininką, komisija iširo. Jos pasitraukusieji nariai pradėjo patriotinio pasipiktinimo akciją prieš PLB valdybą. Tik Laisvoji Lietuva atidarė duris šioms "kovotojams." Tad nenuostabu, kad pasibaigus kongresui, vienas krikščionių demokratų šulų pasiskundė rengėjų atstovui: "vis dėlto bolševikai laimėjo." "Bolševikų" bolševikiškumu abejoja patys jų priešai: žmonės kalti dėl kongreso finansų komisijos iširimo patys yra kongresą slapčiomis parėmę aukomis.

"O vis dėlto laimėjo komunistai"... diskutuoja Šmulkštys, Remeikis ir Vardys (dešinėje).

Donato Bielskaus nuotrauka

Šiluvos iškilmės Washington

Sių metų rugsėjo 3-4-5 d. Šiluvos Kopyčios šventinio iškilmų ir Lietuvių Religinio Kongreso techniskam paruošimui Washington sudarytas Talkos Komitetas. Jo darbo apimtini įtina tokie dalykai, kaip nakvynės, į Washington atvykusių informacija, vietinis transportas, tvarkos palaikymas ir kt. Į Talkos Komitetą įtina septynių Washington esančių Lietuvių organizacijų atstovai. Jis veikia pastskirtes į specialiems darbams atlikti reikalingas komisijas. Jo adresas: 7802 Temple St., Hyattsville, Md. 20783.

Talkos Komitetas galės atlikti savo uždavinį, patarnauti iškilmų dalyviams, jei jis iš anksto bus tinkamai pasiruošęs, o tam reikalinga žinoti, kiek žmonių į Washington atvyks ir kokios apimtios pasirengimų bei patarnavimų reikės. Tam tikslui Talkos Komitetas skelbs savo pranešimus su viltimi rasti atgarsio visuomenėje. Šiuo kartu Talkos Komitetas praneša, kad jau dabar laikas pasirūpinti kelione ir nakvyne.

Lietuviai Advokatai

S. Bredis, Jr.
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
Tel. AP 7-7083

C. A. Voket
(Vokietaitis)
41-40 74th Street
Jackson Heights, N. Y.

Tel. NEWton 9-6620

Ekskursiją suorganizavus, prašoma pranešti Talkos Komitetui, kiek ir iš kurios vietos asmenų atvyksta į Washingtoną.

Atvykstantiems Washington individualiskai bet kokiomis susisiekimo priemonėmis nakvynes parūpina STATLER-HILTON viešbutis. Kambarių rezervavimo atvirutės išsluntinėtoms vieliams Lietuvių parapijų klebonams, ir pas juos galima gauti rezervavimui atviruką, ją užpildyti ir pastūsti viešbutiui.

Sventės programa bus tokia:

LR KONGRESO:
SEŠTADIENI -- RUGSĖJO 3 D.: 8 val. Registracija -- Statler Hilton, 16th and K Streets; 12 val. Lietuvių spaudos parodos atidarymas; 1 val. p. p. LRK Federacijos Kongresas; 2 val. KV Selmas, 5 val. Dalyvavimas Šiluvos šv. Marijos kopyčios altoriaus konsekracijos pamaldose;

8 val. Muzikos-literatūros vakaras, Statler Hilton pokylių salėje.

SEKMADIENI -- RUGSĖJO 4 D.

11-1 val. Religinė eisena, 2 val. Dalyvavimas Šiluvos šv. Marijos kopyčios dedikacijos pamaldose;

5 val. iškilmingas posėdis Kat. Universiteto auditorijoje. Kalba J. E. Vysk. Pr. Brazys, MIC, "Mūsų pareigos persekiojamai Lietuvai."

PIRMADIENI -- RUGSĖJO 5 D. (LABOR DAY)

9 val. Šv. Mišios Šiluvos šv. Marijos kopyčioje; 10 val. Posėdis (Statler Hilton);

1) Vargonininkų Sąjungos ir muzikų Selmas; 2) Lietuvių moterų symposiumas -- Religija ir tautiškas moters gyvenime, vadovauja dr. A. Šlepetytė-Jannace;

3) Pašaukimai ir lietuviai -- vadovauja prel. V. Balčiūnas;

4) Jaunimo posėdis -- vadovauja ateitininkai studentai; 12 val. Lietuvių religinės šventės užbaiga -- kalba J. E. vysk. V. Brizgys -- "Pasauliečių apaštalavimas,"

Posėdžių išvados.
ŠILUVOS ŠV. MARIJOS KOPYČIOS DEDIKACIJA: SEŠTADIENI -- RUGSĖJO 3 D.

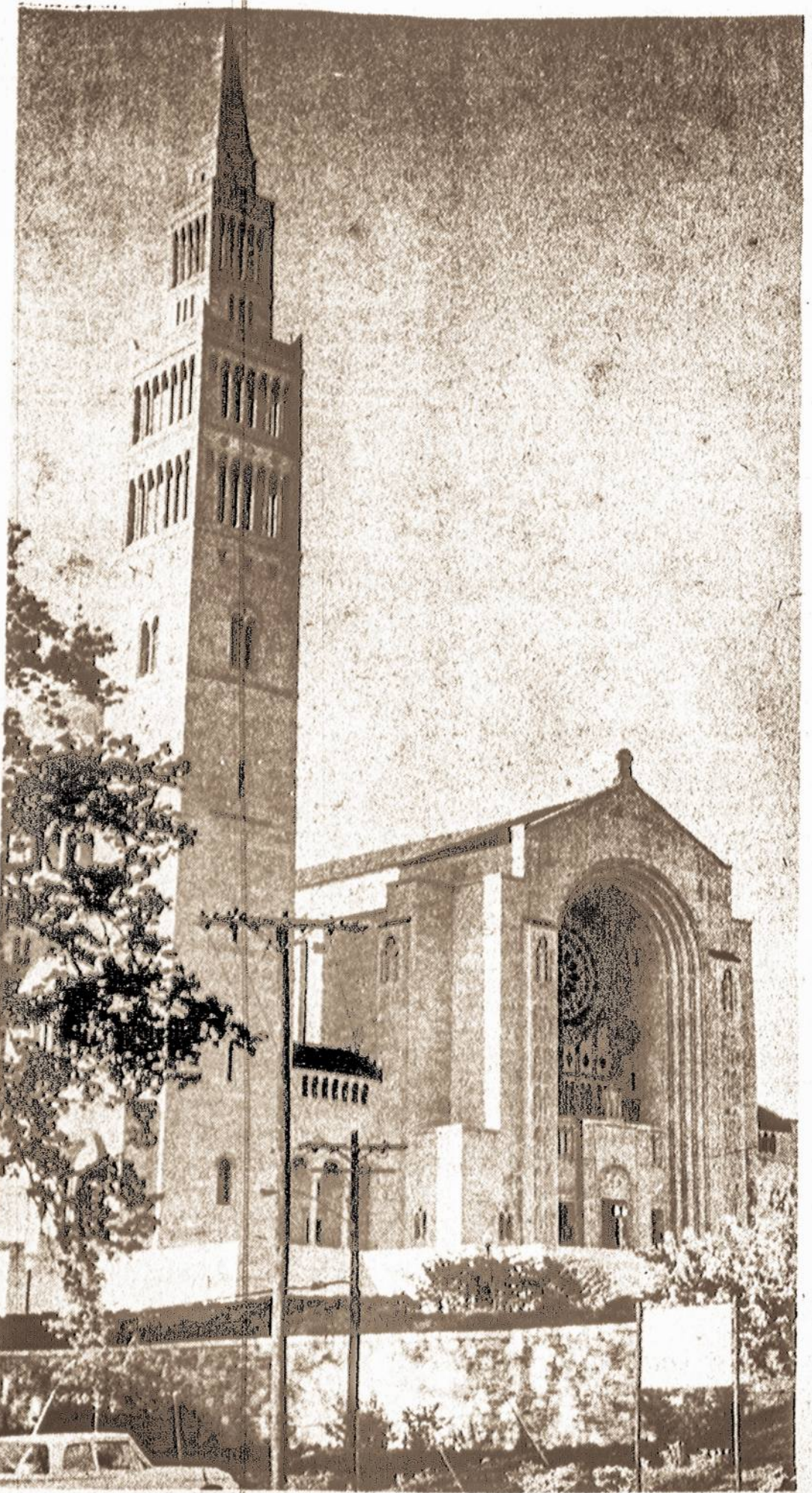
5 val. Šiluvos šv. Marijos kopyčios altoriaus konsekravimas. SEKMADIENI -- RUGSĖJO 4 D. --

2 val. Šiluvos šv. Marijos kopyčios dedikavimas-procesija, šv. Mišios, pamokslas; 8 val. Iškilmingas banketas, muzikinė programa, kalbos.

Banketas vyks Statler-Hilton viešbutyje. Viešbutis gali patalpinti dviejuose kambariuose, kur bus matomas garbės stalas -- 1140 asmenų -- ir kituose kambariuose, kambariuose, kur kalbos bus girdimos per garslakalbius -- 660, taigi, viso 1800 asmenų. Suplanuota 150 stalų po 12 asmenų. Garbės stalas numatytas 25 asmenims.

Seštadienio koncertas ir susipažinimo vakaras vyks dviejose didelėse salėse (Presidential Ballroom ir Congressional Room).

Informacijos-registracijos komisijos pirmininkas yra A. Barzdukas. Jis su savo komisija paruoš informacijų

Šioje Washingtono Nekalto Prasidėjimo šventovėje bus pašventinta lietuvių įrengtoji Šiluvos kopyčia.

LENKIŠKAS KUMPIS

geriausias

nes visuomet skanus, sultingas, be riebalų

geriausias

nes geriausias šeiminiškai draugas, turis šį ženklą:

simbolis aukštos kokybės

geriausias

nes paruoštas padavimui, šiltą ar šaltą

Dėžėse nuo 2 iki 12 sv. KRAKUS, ATALANTA ir TALA marke; taipgi riekėm maišeliuos po 4 ir 5 unc. Reikalaukit tikro importuoto LENKISKO KUMPIO

KUO GERIAUSIO

Tel. TAYlor 7-9842

T H E

Arlington

ONA IR JONAS VALAIČIAI Savininkai

Restaurant

385 Arlington Avenue, Brooklyn 8, N. Y.

Nepaprastai pigios kainos

KELIONEI Į LIETUVĄ

ir kitas SOVIETŲ SĄJUNGOS dalis

KAINA TIK

\$518 į Vilnių ir atgal

(Nuo balandžio 1, 1966)

\$16.00 asmeniui už dieną - privatus kambarys su vonia (2 asmenys kambaryje).

RAŠYKITE arba SKAMBINKITE

COSMOS TRAVEL BUREAU

45 WEST 45th STREET
New York, N. Y. 10036
Telefonas: CI 5-7711

Mirė bibliografas Aleksandras Ružancovas

Aleksandras Ružancovas-Ružanec, Lietuvių Bibliografinės Tarnybos išsilvijoje vedėjas ir Knygų Lentynos redaktorius, mirė liepos 23 d. vakare Danville, Ill. Jis buvo gimęs 1803 m. VIII.12 d. Viazmoje Gudijoje. Kilmės gudas, tačiau ilgesnė savo amžiaus dalį paskyrė darbu Lietuvams, kuriems jis tarnavo iki pat mirties.

Paskutinius kelis metus kiek nesveikavo; buvo ligoninėje, kur padaryta operacija, tačiau iš ten grįžęs vėl stvėrėsi darbo Lietuvių bibliografijos srityje.

Praėjusiais metais jo vadovaujama Lietuvių Bibliografinė Tarnyba minėjo 20 metų sukaktį. Sukakties proga, Vienybės 1966 m. nr. 1 tilpo Edvardo Šulaičio rašinys "Gudas, atėjęs Lietuvams tarnauti," kuriame galima rasti daugiau medžiagos apie šį vieną pagrindinių

A. Ružancovas

mūsų bibliografų išsilvijoje.

Vėlonis palaidotas liepos 27 d. Danville, Ill., netoli nuo Chicagos. Bijomas, kad su Ružancovo palaidojimu nebūtų palaidota Lietuvių Bibliografinė Tarnyba ir Knygų Lentyna, kuriai vėlonis pašventė visą savo laisvalaikį ir sveikatą.

Ružancovo artimiesiems reiškiama užuojauta!

E. TYL.

WINTER GARDEN TAVERN Inc.

VYTAUTAS BELECKAS Savininkas

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood)
Telefonas EV 2-6440

SALE VESTUVEMS
ir kitokioms pramogoms.
Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

VIENYBĖ, 1966 m. rugpjūčio 5 d.

Lietuviai Kalifornijoje

PARAPIJOS SIDABRAS

Jurgis Gliuda, kuris Amerikoje pasižymėjo kaip produktingas romanų rašytojas ir premijų rinkėjas, šiuokart debiutuoja su monografija. Tai Los Angeles lietuvių parapijos istorija, pavadinta "Šv. Kazimiero parapija Los Angeles mieste, istoriniai bruožai 1941-1966."

Kietai įrištuose viršeliuose daugiau kaip 200 psl. užima istorija, gausiai iliustruota tinkamai parinktomis nuotraukomis, aprūpinta svarbesnių datų, asmeninių vardų ir nuotraukų rodyklėmis. Visais atžvilgiais knyga daro gerą įspūdį. Net spaudos klaidų retai pasitaiko.

Autorius rūpestingai paseka parapijos įsikūrimą ir jos vystymosi istoriją, savo rašytojišku sugebėjimu kartais sausą kronikinę medžiagą paverdama nelyginant romanu.

Ši jo knyga išleista šiemet birželio mėn. (spausdinta Tėvų Pranciškonų Brooklyne), kada parapija minėjo savo 25 metų gyvavimo sukaktį. Dabar ji platinama vietos lietuvių tarpe ir jau pastebėti lietuviškus laikraščius.

Iš daugybės lietuviškų parapijų Amerikos žemyne ši parapija, turbūt, išsiskirs savo istorija, tuo ypatinga, kad ji yra labai jaunutė, bet per tą ketvirtį šimto metų parodė nepaprastą veržlumą.

Parapiją įkūrė 1941 m. iš Lietuvos Pasaulinės Parodos aplankyti atvykęs prel. Julius Macijauskas, kuris dėl prasidėjusio karo negalėjo sugrįžti atgalios. 1947 m. klebonavo vos 7 metus, įsil mirė, palikdamas parapiją savo buvusiam auklėtinui kun. Jonui Kučingui, kuris ligšiol sėkmingai tebeklebonauja. Jis yra pirmasis lietuvis dypukas kunigas, Amerikoje pakeltas į prelatus.

Parapijos augimas kartu liudijo ir lietuvių didėjimą Los Angeles mieste. Todėl

Hartforde, Conn.

HARTFORD, Conn. Širdies smūgio ištiktas, birželio 24 d. mirė žymus pedagogas — dr. Antanas F. Serkšnas. Žinia sukrėtė vietos ir apylinkės lietuvius, tuo labiau jo šeimą — žmoną Elzbieta (Urbonaitę), du sūnus ir dukrelę bei dvi marčias.

Dr. Serkšnas mirė šv. Pranciškaus ligoninėje, eidamas 63 m. amžiaus. Tai buvo jau antras širdies smūgis. Dr. Serkšnas mirė vos tik bepradėjęs ramesnį, malonesnį gyvenimą, vos pastėkęs viršūnės akademiname darbe — Hartford universitete.

Vėlonio liūdi Hartforde ir kitų miestų lietuviai, bendradarbiai ir bičiuliai.

Antanas F. Serkšnas baigė mokslus Vytauto Did. universitete Kaune. Kai imperialistai dalinosi Lietuvos žemę, dr. Serkšnas su šeima pasitraukė į laisvą vakarų pasaulį. Gyvendamas Austrijoje, lankė Vienos universitetą, gilino savo mokslinį lūpį ir vėliau pastėkė JAV, apsigyveno Brooklyne, redagavo laikraščius Ameriką ir Darbininką, o vėliau norėdamas dirbti savo mokslo srityje, persikėlė į Putnam,

ši parapijos istorija apžvelgia ne tik pastoracinį lietuvių kunigų darbą ir religinių lietuvių gyvenimą bet ir atspindi lietuvių kūrimąsi, nes aplink parapiją susibūrė ištisas — centras su choralais, mokyklomis ir kt. kultūrinėmis įstaigomis.

Šiuo metu Los Angeles lietuvių šv. Kazimiero parapija yra tikra lietuvių tvirtovė pačiame Amerikos vakariniame krante. Parapijos mokykla, kurioje yra dėsioni ir lituanistiniai dalykai, pernai lankė 386 mokiniai, o šeštadieninė mokykla, kurią lanko vaikai, neturi sąlygų lankyti šv. Kaz. parapinę m-lą, turėjo per 70 mokinių. Trys kunigai, šešios seserys ir devyni pasauliečiai tarnautojai dirba parapijoje.

Parapija ir savo narių skaičiumi greitai auga. Per 1964 metus į parapiją įsijungė 78 šeimos, o palankus klimatas ir dabar lietuvius tenai tebetraukia. Tačiau lietuvius traukia ir parapijos vadovas, kuris yra pasižymėjęs savo nepaprasta tolerancija visiems lietuviams.

Apie Los Angeles parapiją ir apie jos vadą knygos autorius šitaip reiškiasi: "Dinamiškasis Los Angeles miestas savo dinamika atspindėjo ir šv. Kazimiero lietuvių parapijoje. Kūrimasis ir organizacinė iniciatyva, plėtra ir jos kėiūtys, lietuviškoji imigracija ir didėjanti lietuviškoji visuomenė, vis kasdienės gyvenimo detalės, kurios atskamba klebono savaitiniuose parapijos laikraščio įvaduose, minimos iš sakyklos, aprašomos platesnėje lietuvių spaudoje — viskas tai lyg srautas, kuris neša įvykius ir vardus, datas ir žmones ... ir dingsta kasdienybės rutinoje.

Tik stebint tai istoriografo arba kronikininko akimis, parapijos veiklos gairės ir kryptys lyg nusivalo nuokas-

Conn.; mokytojų kolegijoje, po to persikėlė į Hartfordą, čia mokytojų gimnazijoje, Hillyer kolegijoje ir pastaruosiu laiku Hartforde universitete.

Kaip visuomenininkas, kultūrininkas ir švietimo reikalų specialistas, dr. Serkšnas Hartforde rado savo veiklai platesnę dirvą, pasižymėjo savo veikla ir kaip gabus pedagogas; dalyvavo liet. visuomeninėje veikloje, pasireikšdavo ir spaudoje. Buvo labai darbštus ir rūpestingas, gražiai įsikūrė, pradėjo lengvesnėse sąlygose gyventi, bet, deja, likimo nebuvo leista jam jose pagyventi. Tebūnie jam lengva laisvos Amerik — V. M. K.

Los Angeles šv. Kazimiero bažnyčia, pašventinta 1951 m. lapkričio 4 d., kurioje besidarbuojanti parapija šiemet minėjo 25 metų įsikūrimo sukaktį.

dienos ir lyg nukelia į aukštesnę fazę. Gėlė dykumos žemėje — šv. Kazimiero parapija — išaugo, sutvirtėjo ir emė skleistis puošniais žiedais.

Nepalaužiama parapijos klebono energija, lyg laivo vairavimas audringoje jūroje, lyg šturmano rankos ant vairo ir žvilgsnis, įsmeigtas į akiratį virš bangų keterų, paragino daugelį lietuvių suprasti prasmingiau, kas yra parapija, kas buvo Junipero Serra (pranciškonas, kuris pradėjo misines bažnyčias Kalifornijoje) misija, kas yra Jono Kučingio misija."

S. N.

KITOS ŽINIOS

LOS ANGELES, CALIF., Sv. Kazimiero Parapija dar negali pamiršti birželio 19 d. minėjimo. Tačiau jubilėjus metų tikslai yra sieklami ir toliau. Reikia išmokėti parapijos skolą. Geraširdžių žmonių ir jubilėjus minėjimo vėl išmokėta \$3,000 skolos ir \$1,019 procentų. Tokiu būdu skola nukrito iki \$94,000. Dar toli iki pabaigos. Tik skola yra didžiausia kliūtis įsigyti didesnę ir erdvesnę salę. Klebonas kviečia parapičius atiduoti savo duoklę po \$100 parapijos skoloms užmokėti.

* Ir šiais metais parapija planuoja didžiulį bazarą, kuris bus lapkričio 20 d. Iš anksto prašoma taupyti Blue Chip Stamps, daryti rankdarbių, fantų, dovanų.

* Šv. Kazimiero parapijos mokyklos mokslas prasidėdavo rugsėjo 6 d., 9 val. ryto., o šeštadieninės: rugsėjo 10 d., 9 val. ryto.

* AMERIKOS VAKARAI, nežiūrint didelių atstumų, III-je dainų šventėje atidavė proporcingai svariausią įnašą. Pav., iš Los Angeles šventėje dalyvavo: šv. Kazimiero parapijos choras su 50 dainininkų; vaikų choras su 15 dainininkų.

Kantatos "Tėviškės namai" autorius komp. B. Budriūnas dirigavo savo kūrinį, išnešdamas beveik visą Dainų šventę į didingą aukštumą. Jis yra L. A. parapijos choro dirigentas.

Kantatos žodžių autorius taip pat losangelietis Bernardas Brazdžionis.

Kantatos solo partija atliko iš Los Angeles sol. Rimtautas Dabšys. Kantatai akompanavo Raimonda Apeikytė.

Be to, Dabšys ir Apeikytė atliko programą ir banketo metu.

Dainų šventėje ir kongrese dalyvavo iš Los Angeles 150 jaunimo ir suaugusių. Pav., bendroje studentų Dainavos stovykloje iš Los Angeles dalyvavo 60 jaunimo. Choro kelionę į Chicago parėmė parapija su 500 dol. ir Mr. ir Mrs. Daniel J. Donohue, dideli lietuvių draugai, aukotojai taip pat 500 dol., kas padėjo, kad daugiau mūsų jaunimo galėjo dalyvauti Dainų šventėje ir kongrese.

* LOS ANGELES ŠV. KAZIMIERO CHORAS šį rudens rengiasi paminėti savo savo įsikūrimo 25-rių metų jubiliejų. Tam numatoma plati ir įvairi programa.

* PROF. DR. BLENA TUMIENĖ vasaros metu dėsto anglų literatūrą Immaculate Heart kolegijoje, kurią ji pati yra seniau baigusi.

* KAZIMIERA BIZIS, senesnės kartos emigrantė, liepos viduryje išvyko į okup. Lietuvą aplankyti savo giminių.

Prel. Jonas Kučingis, parapijos klebonas

RADIO PIKNIKAS

Boston. Paskutinis šios vasaros linksmas metinis radio piknikas įvyks sekmdienį, rugp. 14 d. maloniam, lietuviškam Romuvos parke, Claremont Ave., Montelloj, Brocktone.

Bus lietuvių taut. šokiai, vadovaujami Onos Ivaškienės, dalyvaus magikas Marvello the Great; klounas vaikams; bus metinis gražuolės "Miss Lithuania of N. E. rinkimas; taipgi linksmi šokių kontestai su premijom, dovanotom Edward J. McCormack, Jr., demokratų kandidato į Mass. gubernatorių. Gros populiarius Šmito orkestras. Bus skanių valgių ir gaivinančių gėrimų. Busai išeis nuo S. B. Lietuvių Piliečių Klubo, kampas Broadway ir E St., So. Bostone. Visus kviečia

STEPONAS ir VALENTINA MINKAI

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW IR ADELE MAŽEIKAI
Savininkai

80-15 Jamaica Avenue, Woodhaven 21, N. Y.

Telefonas: Virginia 9-3112

REPUBLIC LIQUOR STORE

JUOZAS BRUŽINSKAS
Vedėjas

322 Union Avenue
Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EV 7-2089

Lietuvoje — Vilniaus

NAUJAS VEIDAS

Pastaruoju metų vis daugiau ir daugiau Amerikos lietuvių, jų tarpe žymus procentas ir II Pas. karo emigrantų, lanko Vilnių.

Atvykustam dabar į Vilnių svečiui sunku įsivaizduoti, kaip atrodė Vilnius 1944 metų liepos 12-13 dienomis, kada ten virė karas. Daugelis nuoširdžių draugų, ne iš blogos valios, kartais sako: "Mačiau Vilnių prieš karą, o kaip smarkiai jis išaugo, nebeatpažįsti." Tačiau nemačiusiam Vilniaus dūmuose ir griūveliuose, be tiltų ir elektros energijos, be vandentiekio ir kepyklų, koks jis buvo tą atmintiną liepos dieną, sunku šiandien daryti sulyginimus, nes prieškarinio Vilniaus faktiškai po karo jau nebebuvo.

Mažai kas šiandien Vilniuje jau tebeprisimena praėjusio karo audrą. Prabėgo 22 metai, šiandien gyvenama naujame mieste. Yra naujas ir jaunas Vilnius, kuriame puikiai derinasi XVI-XVIII amžių pokario metais restauruoti namai ir siaurųjų gatvių senamiestis su naujomis plačiomis magistralėmis Antakalnyje ir Žirmūnuose. Naujamiestyje ir Žvėryne, ties kuriomis išsiričiavę nūdienės architektūros fabrikai ir mokyklos, gyvenamieji namai ir restoranai, parduotuvės ir kinoteatras, ligoninės ir viešbučiai, sporto salės ir bibliotekos.

Vilnius — jaunimo miestas. Jaunimo miestu Vilnių vadina ir todėl, kad ten yra labai daug moksleivų. Vien tik aukštosiose, specialiose vidurinėse, techninėse, bendrojo lavinimo mokyklose mokosi daugiau kaip 92 tūkstančiai vilniečių, t. y., mokoosi maždaug kas 3 vilnietis.

Dabar Vilniaus panorama būdinga statybiniais kranais, iš kur tik bepažvelgsi į Vilnių, ar nuo Trijų kryžių kalno, ar nuo Pavilnio kalvų, ar atvažiuojant iš Kaučo, ar atkeliuojant nuo Ukmergės — visur statybiniai kranai. Tokių statybinių darbų masto Vilnius dar nematė. Vien tik tas faktas, kad Vilniaus statybinių armija sudaro 15 tūkstančių žmonių, kalba pats už save.

Šiomet Vilniuje pradėtos tokios naujos statybos, kaip nauji 1200 vietų rūmai Akademiniam operos ir baletu

teatrui, didžiausia Lietuvoje universalinė parduotuvė su savo restoranu, baldų paviljonas bei Sporto rūmai, kuriuose iš karto sportinių varžybų galės žiūrėti daugiau kaip 5,000 žiūrovų. Pradedamos statyti Mokslų akademijos institutų laboratorijos, statomos dvi stambios ligoninės ir daugelis kitų pramonės bei kultūrinės-buitinės paskirties pastatų.

Neseniai Vilniaus miesto deputatai svarstė Vilniaus išvystymo generalinį planą, kuris apima laikotarpį iki 1980 metų. Vilniaus architektai, inžinieriai, ekonomistai pateikė nuodugniai paruoštą miesto išvystymo planą, kuriame atsispindi Vilniaus ateitis, jo pramonės vystymasis, tolesnis miesto darbo žmonių gyvenimo lygio kilimas.

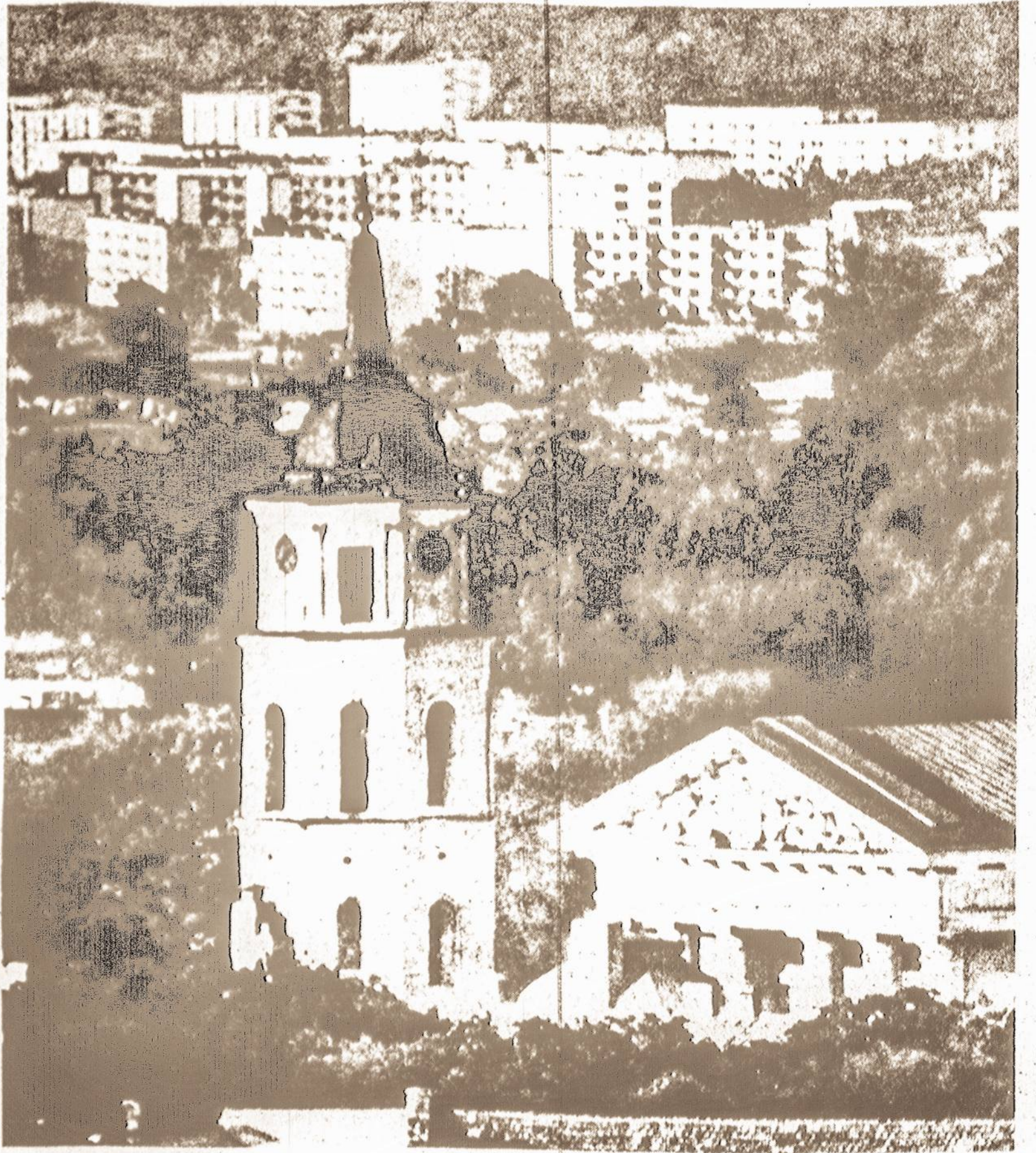
Vilniečiai artimiausiame penkmetyje gaus papildomai apie 20 tūkstančių naujų modernių butų, bus statoma naujos mokslo įstaigos, mokyklos, vaikų darželiai ir lopšeliai; kinoteatras, bibliotekos, kultūros namai, sporto salės, restoranai, viešbučiai, nauji tiltai ir automagistralės, naujos skalbyklos ir buitinio aptarnavimo fabrikai.

TRUMPAI

Vilniaus Akademiniame dramos teatro artistų trupė su Žemaitės "Marčia" išvyko į kaimų rajonus. Pirmieji spektakliai įvyko Kupiškėje, "Marčia" taip pat pamatė Želmelio, Vaškų, Pakruojo, Rozalim gyventojai, eilės kolūkių žemdirbiai. Antra teatro artistų trupė keliavo po Suvalkiją su G. Kanovičiaus pjesės "Penketas ir viena" pastatymu. Gastrولیų maršrutas ejo per Šakių, Vilkaviškio, Kapsuko, Prienų rajonų kolūkius. Ši pastatymą vilniečiai parodė Kudirkos Naumiestyje, Gižuose, Virbalyje, Kapsuke, Prienuose.

Jau antrą kartą šiais metais teatras surengė ilgesnes išvykas į kaimų rajonus.

Neseniai vilniečiai lankėsi su A. Vienuolio "Paskenduole" ir G. Kanovičiaus "Penketas ir viena" švenčių, Ignalinos, Kapsuko ir Lazdi-

Senasis ir naujasis Vilnius

jų rajonuose. Iki vasaros atostogų bus suruošta dar viena išvyka į Rytų Lietuvos rajonus. Iš viso šiemet teatras išvykose surengs apie 200 spektaklių. Dauguma jų bus parodyta kaimo žiūrovams.

VILNIUJE NAUJAS TEATRAS

Vilniuje duris pravėrė naujas Valstybinis jaunimo teatras.

Teatras savo biografiją pradėjo pastatęs V. Šekspyro dramą "Romeo ir Juliet" (režisierius — A. Ragauskaitė). Veikalo pasirinkimas rodo, kad kolektyvas yra brandus, o jaunieji artistai yra pasiruošę dideliems darbams, nes Šekspyras visuomet reikalauja didžiulio pasiruošimo, aukštos teatrinės kultūros ir kūrybinių jėgų.

SKULPTORIUI ŠEŠIASDEŠIMT METŲ PETRO VAIVADOS SUKAKTIS

Šiuo metu Vilniuje gyvenantis ir kurtantis skulptorius Petras Vaivada paminėjo savo amžiaus 60 metų sukaktį.

Vienybės skaitytojams šis menininkams pažįstamas iš jos Vyta. Didžiojo Gimnazijos sukaktuvinėje laidoje tilpusių jo dviejų skulptūrų reprodukcijų. Tai buvo garsaus vilniečio chirurgo P. Norkūno biustas ir vilnietės (Marijos Dulskaitės, skulptoriaus žmonos) galvutė.

Vaikystėje netekęs tėvų, Vaivada vistiek pasiekė mokslo savo užsipyrimu ir energija. 1928 m. metais išlaikė egzaminus į Meno mokyklą, nors dėl lėšų stokos negalėjo būti kalbos apie normalų mokymąsi. Laisvu nuo savo pamokų metu jam padėjo dailininkai K. Sklėrius ir J. Zikaras. Zikaras leido jam naudotis ir savo kuklia, palėpėje įrengta dirbtuve, patardavo ir pamokydavo. Vėliau jam teko dirbti kartu su skulptorium-monumentalistu V. Grybu.

Karo metu jisai buvo pasitraukęs į Sovietų Sąjungą. Atkūrus Lietuvoje tarybinį režimą, menininkas dalyvavo Dailininkų Sąjungos organizaciniame darbe. Skulptoriaus talentas išryškėjo portreto žanre.

Dar 1945 m. lietuvių skulptorių grupė buvo pakviesta sukurti Kaliningrade memorialinį Pergalės ansamblį; ten ir dabar stovi P. Vaivados sukurtas Tarybų Sąjungos didvyrio S. Polackio biustas. Tais pačiais metais gimė įspūdinga "Duktės galvutė." Meninė jėga, psichologinis gilumas bei turtingumas ženklina tokius kūrinius, kaip J. Paleckio (1947), rašytojo T. Tilvyčio (1949) biustai, komp. J. Tallat-Kelpšos (1949), mokytojo J. Budrevičiaus

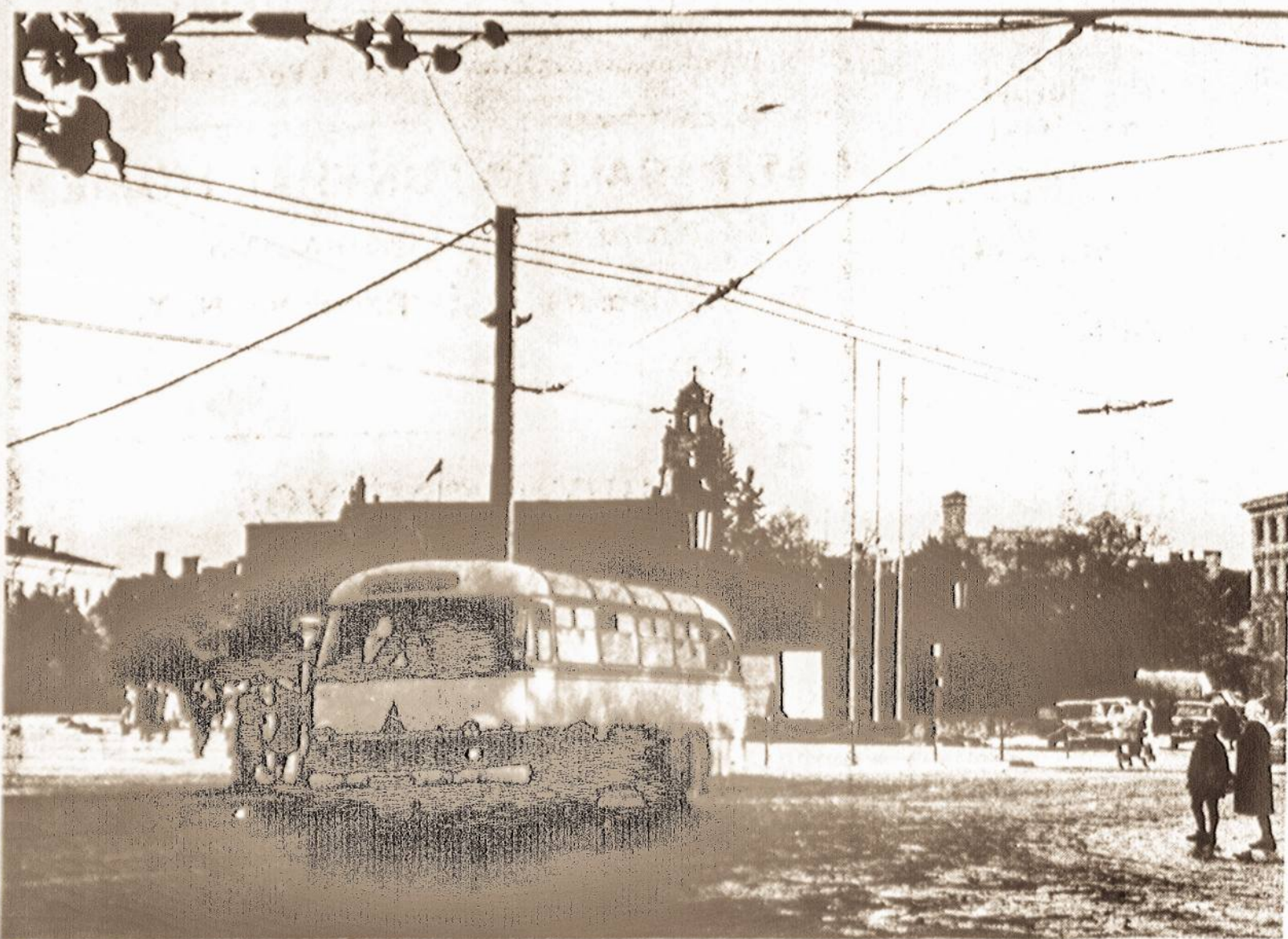
(1953) portretai. Pastarųjų metų parodose buvo išstatyti chirurgo P. Norkūno, "Vilijos" fabriko darbuotojos J. Borusaitės biustus, inž. K. Blažio bronzinis bareljefas. Skulptorius vienas pirmų-

Skulpt. P. Vaivada darbo metu.

jų Lietuvoje ėmėsi lenininės temos ir Lenino biustais, portretais, figūrinių kompozicijų prisiminti, kad P. Vaivados kartu su B. Pundziūm sukurtas skulptūrinė grupė puošė visasąjunginėje Žemės ūkio parodoje Lietuvos paviljoną, o jos autorinės kopijos buvo eksponuotos Leipcige ir kt.

Bet ne vien skulptūrinis portretas charakterizuoja P. Vaivados kūrybą. Jis dirba taip pat monumentaliosios bet dekoratyvinės skulptūros srityje. Vilniečiai gerai žino dekoratyvines skulptūras, puošiančias "tiltą per Nerį; viena jų grupė "Žemė ūkis" — P. Vaivados kūrinys (kartu su skulpt. B. Bučiu), ir pagaliau stambiausias skulptoriaus darbas — V. Mickevičiaus-Kapsuko paminklas.

Modernūs Vilniaus autobusai-palaiko susisiekimą mieste.

SPORTAS

Edvardas Sulaitis

Liepos pabaigoje ir rugpjūčio pradžioje Sov. Sąjungoje turėjo žaisti Amerikos vyrų krepšinio rinktinė. Dvejos rungtynės buvo numatytos ir prieš Lietuvos krepšinininkus Kaune. Tačiau šie susitikimai nuėjo šuniui ant uodegos, kadangi sovietų sportininkai, be abejo, spiriamieji valdžios, atsisakė rungtyniauti su amerikiečiais. Taip pat buvo atšauktas Sov. Sąjungos lengv. atletikos rinktinės išvykimas Ameriką, kur ji turėjo rungtyniauti liepos 23-24 dienomis Los Angeles mieste.

Kaip pranešė sovietinė spauda, liepos 11 d. įvykusiame lengvaatlečių ir krepšinininkų susirinkime buvo priimta "vieninga" rezoliucija, kurioje pareikšta: "Mūsų neapykanta Amerikos karlaui, vykdančiai piktdarybes. Vietname, ir mūsų solidarumas su Vietnamo liaudimi, kovojančia už savo laisvę ir nepriklausomybę, neleidžia mums dalyvauti mače su sportininkais tos šalies, kuri vykdo žiaurą agresiją."

Kaip matoma, atsakymo priežastis yra grynai politinė ir kaip tokia labai keistai nutelkia amerikietį, kuris į sportą žiūri visiškai kitoje perspektyvoje negu sovietai. Iš kitos pusės, jeigu jau ieškoti agresijos, tai jos, be abejo, buvo ir yra galima rasti ir pas sovietus, tačiau tas netrukdyt amerikiečiams iki šiol palaikyti šiltus sportinius santykius su sovietais.

Sovietų pėdomis pasekė ir lenkai, kurie turėjo savaitę anksčiau negu sovietai rungtyniauti lengv. atletikoje Amerikos žemėje su ame-

rikiečiais. Taip pat lenkai ir čekoslovakai atsisakė priimti amerikiečius krepšinininkus. Visi tie nutarimai buvo priimti tuomet, kada Amerikos krepšinininkai jau buvo išvykę į Europą.

Labai gaila, kad dėl šios "politikos" Lietuvos sportininkams buvo atimta galimybė varžytis su amerikiečiais. Ateityje vargu, ar tokia programa pasikartos.

Tačiau, nežiūrint šio nelaimto atsitikimo, sovietų-amerikiečių sportininkai vis tiek rungtyniavo kitoje sporto šakoje -- plaukyme. Liepos 16-17 dienomis Maskvoje buvo prarastos didelės plaukymo varžybos, kuriose taip pat dar dalyvavo Lenkijos, Bulgarijos ir Norvegijos atstovai. Tačiau pirmuoju smuiku čia grojo amerikiečiai (jie iš 17 rungtynių laimėjo 7 pirmas vietas) ir sovietai. Sovietų rinktinėje čia varžėsi ir kaunietė R. Sakalauskaitė, kuri 400 m. kompleksiniame plaukime užėmė VII vietą (pirmosios 4 vietas atiteko amerikiečiams).

IŠ LIETUVOS

* I. BRAŽIŪNAITĖ iš Panevėžio dalyvavo Vengrijoje įvykusiame Europos jaunių stalų teniso pirmenybėse. Ji žaidė Sov. Sąjungos mergaičių rinktinėje, kuri užėmė I vietą, baigmėje nugalėjusi R. Vokietijos komandą 3:1. Individualinėse varžybose ji pasiekė baigmę, kur tačiau turėjo nusileisti prieš vengrę Por. Tokiu būdu Bražiūnaitė iškovojė II vietą. Ank-

Sporto taurių parodoje per Jaunimo Kongresą --

stesnėse Europos jaunių pirmenybėse gražiai yra pasireiškusi lietuvaitės -- N. Ramanauskaitė-Kurdzikauskienė ir L. Balaišytė, kurios yra iškovojusios ir aukso medalių. Ir šiemetinė Sov. Sąjungos merginų komandą rengė lietuvė trenerė B. Balaišienė.

* VILNIAUS ŽALGIRIS pasave žaidė su viena stipriausiųjų Lenkijos futbolo komandų -- Varšuvos Legija, kuriai pralaimėjo minimaliniu rezultatu 0:1. Tai buvo trečiosios tarptautinės Žalgirio rungtynės ši sezoną; jis nugalėjo Libijos (Afrikoje) komandą 6:0 ir sužaidė lygiomis su Vengrijos Kohasu vienuolike 2:2. Lėvita du

Stovi (d.) organizatorius Petras Petrutis ir Amerikos liet. sporto istorijos autorius Jonas Jakubauskas. Ed. Sulaičio nuotrauka

kartus yra buvusi Lenkijos čempionu ir tris kartus (paskutinį kartą -- 1964 m.) Lenkijos taurės laimėtoja.

R. Sakalauskaitė, D. KRICEVSKIO nuotr.

* RIMA SAKALAIŠKAITĖ iš Kauno Sov. Sąjungos plaukymo pirmenybėse 200 m. kompleksiniame plaukime moterų grupėje užėmė II vietą. Tai pirmas Lietuvos laimėtas medalis Sov. Sąjungos plaukymo pirmenybėse.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED, PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. Second Street, Philadelphia, Pa.

Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 Mt. Vernon Street, Philadelphia, Pa.

Telefonas: POplar 5-4110

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Koplyčia laidotuvėms Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRŪNAS-BALTON

660 Grand Street Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

JUOZO GARŠVOS

LAI DOJIMO ĮSTAIGA

231 Bedford Avenue, Brooklyn 11, N. Y.

Telefonas: EVergreen 8-9770

VISI ŠIE LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

Haven Realty

JUOZO ANDRIUŠIO APDRAUDOS ĮSTAIGA

Patarnauja perkant ir parduodant namus, apdraudimo reikaluose, užpildant taksus.

ANDRIUŠIO TRAVEL BUREAU

Parduoda bilietus visomis susisiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas.

MONEY ORDERS.

87-09 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.

Tel. VI 7-4477 Atdara kasdien nuo 9 v. r. iki 9 v.v.

GERIAUSIAS

Insurance ir Real Estate

PATARNAVIMAS PAS

John Orman Agency

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas VIRginia 6-1800

Skaniausia lietuviška duona gaunama

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Sav.

PYRAGAI VEDYBINIAMS IR KITOKIEMS POKYLIAMS

Pristatome į namus prašome telefonuoti: STagg 2-5938

36-40 Stagg Street Brooklyn 6, N. Y.

VIENYBĖ

* VALERIJA TYSLIAVIENĖ, Vienybės leidėja, ši savaitę sugrįžta iš Lietuvos, kur ji bus praleidusi daugiau kaip dvi savaites laiko. Ji iš New Yorko išvyko kartu su Izabele Misiūniene ir Agota Janušiene. Vilniuje Tysliavienė susitiko su pažįstamais ir draugais, lankė savo vyro poeto Juozo Tysliavos kapą, su "Minties" leidykla pasirašė sutartį dėl Tysliavos eilų rinktinės išleidimo ir susitiko su visa eile Lietuvos rašto ir meno asmenų. Iš Vilniaus buvo nuvykusi į Trakus, Druskininkus, Kauną, Palangą ir kt. vietas. Leidėja savo įspūdžiais iš viešnagės Lietuvoje pasidalins sekančiose Vienybės laidose. Šis bus jau buvęs antras Tysliavienės apsilankymas Lietuvoje. Prieš tai ji tenai lankėsi 1962 m. žiemą, kada, vykdydama savo vyro valią, nuvežė ir palaidojo jo pelenus Vilniaus Rasų kapinėse. Poeto eilėraščių knyga, kuriai daug medžiagos į Vilnių ji dabar, nuvežė iš New Yorko, išeis iš spaudos dar šiais metais.

* DOMININKAS KLINGA, brooklynietis veikėjas, su ekskursantų grupe lankėsi Lietuvoje, rugpiūčio 2 d. sugrįžo į New Yorką. Klinga vyko aplankyti savo giminių, kurie gyvena Kaune. Be Vilniaus ir Kauno, jisai dar lankėsi Trakuose, Druskininkuose ir kt. vietose. Besidomaudamas, kaip lietuviams sekasi, jisai buvo nuvykęs ir pas prezidentą Justą Paleckį, kurio įstaigoje praleido apie valandą laiko, bediskutuodamas įvairias lietuviškas aktualijas, o paskui kartu su Paleckiu nuvyko į "Vilniaus" viešbutį. Tenai Klinga supažindino su Paleckiu visą ekskursantininkų iš Amerikos grupę. Klinga sakosi dabar esąs labai pavargęs nuo kelionės, bet pasilsėjęs parašysias savo įspūdžius.

* AMELIJA MARKEVIČIENĖ, iš Woodhaveno, yra išskridusi atostogų į Europą ir praleis keletą savaičių, lankydami Prancūzijoje, Vokietijoje, Šveicarijoje ir kt.

* KAZIMIERA JONUŠKAITĖ, operos solistės Vincės Jonuškaitės sesuo iš Santa Barbara, Cal., šiuo metu lankosi pas Vincę New Yorke. Keturadienį, rugp. 4 d., jodvi išvyko į Philadelphia tenai dalyvauti prof. Jurskio laidotuvelyje.

* THE NEW YORK TIMES savo rugp. 3 d. laidoje į psl. išdėjo pranešimą apie ką tik Maskvoje prasidėjusio Sovietų Sąjungos Aukščiausiojo Sovieto sesiją kartu su nuotrauka, kurioje prezidentume matyti Justas Paleckis. To pranešimo tęsinyje, tilpustame psl. 3, nurodoma, kad Justas Paleckis (Jie rašo: Yustas I. Paletskis, chief of state of the Republic of Lithuania) dabar išrinktas Tautybių Tarybos prezidentumo pirmininku. Ligšiol tas pareigas ėjo latvis J. V. Peivė.

* DISKUSIJŲ RATELIO TRADICIJA New Yorke vėl atkuriamas Santaros-Šviesos Federacijos rėmuose. Nuo rugsėjo mėnesio vėl vyks mėnesiniai susirinkimai, į kuriuos yra kviečiama visuomenė ir ypač jaunimas gausiai atsilankyti. Visais reikalais kreiptis į dr. Saulių Šimoliūną, Hotel Martiniuke, B-way & 32 Street, Manhattan, N. Y., tel. PE 63800, Ext. 1248.

* PREL. JONAS BALKŪNAS vadovaus jungtintam komitetui, kuris New Yorke rugsėjo 18 d. rengia prel. dr. J. Končiaus sukaktuvinį minėjimą. Tai bus skirta prel. Končiaus 75 m. amžiaus ir 50 m. kunigystės sukaktim s. Minėjimas vyks New Yorker Hotel. Bus banketas ir meninė programa. Kaina \$10.

* DEMIE JONAITIENĖ, Vienybės angliškojo skyriaus redaktorė, kuri šiuo metu su šeima atostogauja Europoje, Vienybėi rašo: "Koks margas pasaulis šioje marčių pusėje! (neimant dėmesin Pepsi-Cola, kuri užkariavusi Italiją, Austriją, Vokietiją ir Šveicariją).

* MENININKĖ IRENA VAINORIENĖ, iš Chicagos, vieši Brooklynė ir Long Beach, L. I., pas Kazius Vasiliauskus.

* ALDONA TREČIOKIENĖ (Valaitytė) su savo dukromis Ona, Ieva, Aldona ir sūneliu Ralfu vieši pas savo tėvus Joną ir Oną Valaičius Brooklynė.

* PETRO WYTENIO, iš Ridgewoodo, rupeščiu -- Long Island Star-Journal, liepos 23 d. tilpo straipsnis apie Lietuvą ir įdėtas lietuviško kryžiaus Pas. Parodoj paveikslas. Nurodoma, kad kryžius susilauks tinkamos pagarbos naujam Flushing Meadows Corona parke.

* ANTANO GUSTAIČIO, gyvenančio Boston, Mass., iš spaudos išėjo nauja knyga: "Ir atskrido juodas varnas." Išleido Santaros-Šviesos Federacija. Viršelis Romo Viešulo.

* WILLIAM ir ONA AMSEY-AMŠIEJAI, buvę Bostono biznieriiai, dabar gyvena Atlanta Ga., vieši Europoj: Kopenhago, Helsinky, Leningrade, Maskvoje, Vilniuje ir savo gimtojoje Džūkijoje prie Liškiavos, Merkinės. Išvyko liepos 18 d. 21 dienos keliuonė.

* ALFREDAS STANEVIČIUS IŠ MONTEVIDEO, Urugvajaus, ir Rymantė Steponaitytė, iš Santos, Brazilijos, dalyvavę Jaunimo Kongrese Chicagoje, aplankė Vienybės redakciją. Pabuvoję New Yorke, iki Fordham Universitete lituanistikos kursai pasibaigs, vyks į Kanadą pas gimines: Hamiltone pas pusbrolius Cepalčius, Toronte -- Racevičius, taip pat Steiner, prie Vasaga Beach, dėdę Juodišį. Abiejų įspūdžiai apie Ameriką malonūs, apie Kongresą -- labai geri. Labiausiai džiaugiasi gausiomis pažintimis ir užmegztais ryšiais.

* PROF. JOKŪBO STUKO vadovaujamos Lietuvos Atsiminimų radio programos šiemet bus nepaprastai įdomūs ir gausūs piknikai. Sekmadienį, rugp. 7 d. -- Jamaica Pol. Lenkų parke, 108-11 Sutphin Blvd., ir sekm., rugsėjo 11 d. -- Royal Gardens Parke, 990 E. Hazelwood Ave., Rahway, N. J. Abiejų piknikų pradžia 1 val. pp. Plačiau šiame puslapyje.

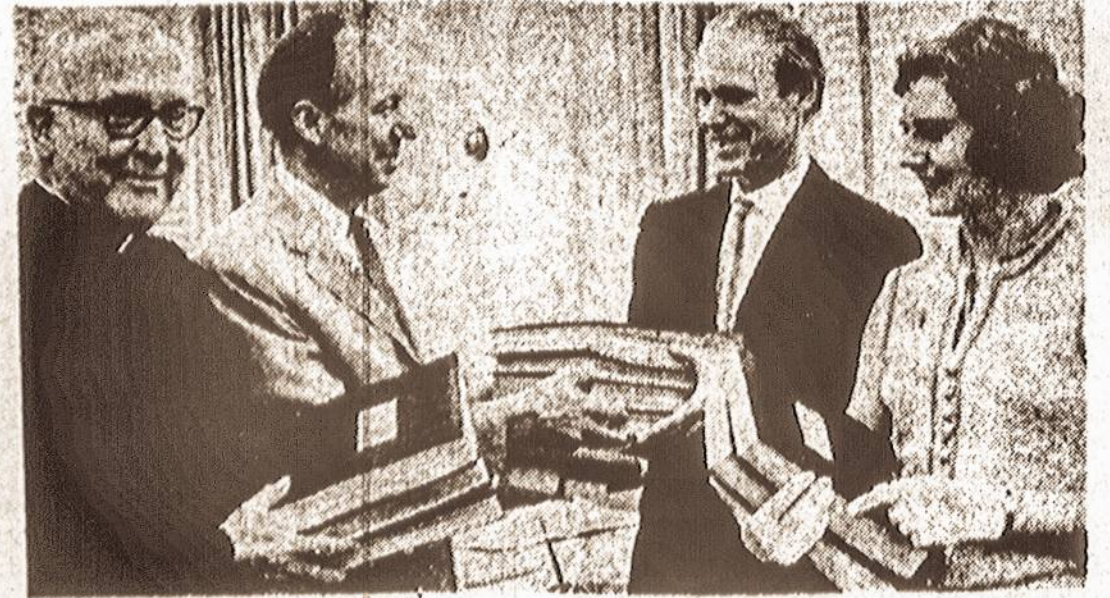
* NEW YORKO SKAUTAMS REMTI K-TAS surinko \$1606 skautams stovyklavietel pirkti. Davaš anksčiau \$10, Pranas Šlepetis dabar paaukojo dar \$100. Sofija J. Kunigs. DDS taip pat \$100. Po \$25 -- Valerija ir Pranas Janavičiai ir Elizabetho Liet. Tautininkų Skyrius, Albina ir Petras Normantai auką padidino iki \$70. Po \$10 -- Liudas Stukas iš Hillside, N. J.; Bronė ir Petras Lukoševičiai (padidino iki \$30). Stasys Lukoševičius auką padidino iki \$10, ir Juozas Sabalauskas iš Patersono paaukojo \$10.

* ONA ŽUKAUSKIENĖ iš Lietuvos atvyko pas savo sūnų aktorį Vitalį Žukauską į Brooklyną.

* ALGIRDA BUDRECKI ir ALGIRDA VEDECKA VLIKO Taryba išrinko į VLIKO Valdybą. Jie įėjo vietoje mirusio K. Bielinio ir atsistatydinusio dr. K. Žeginsko.

Vincė Jonuškaitė -- naujoji Lietuvos Moterų Klubų Federacijos pirmininkė. Ji išrinkta vieton mirusios Ligijos Bieliukienės.

Lietuvių delegacija JAV Jungt. Tautų misijoje įteikia lietuvių peticiją su parašais. Iš k. į d.: prel. J. Balkūnas, misijos tarnautojas Ricard Monsen, J. Miklovas ir D. Bulgarskaitė.

MIRĖ INŽ. JURSKIS

Po sunkios ligos liepos 31 d. 1 val. p. p. savo namuose Philadelphiaje mirė inž. Alfonsas Jurskis, rugpiūčio 3 d. pašarvotas Bigenio laidotuvių koplyčioje. Laidojamas ketvirtadienį iš Šv. Andriejaus bažnyčios.

Alfonsas Jurskis buvo gimęs 1894 m. rugpiūčio 4 d., Akmenytės vsd., Pumpėnų valsč., Panevėžio apskr. 1926 m. susisiekimo ministerijos kviečiamas tvarkė Kauno radijo stotį ir 1926 metų birželio 12 d. ją paleido veikti. Organizavo Lietuvos radiofoną ir 1927-29 m. buvo radijo tarybos sekretorium. 1924-40 m. Aukštųjų karo technikos kursų (vėliau Karo technikos valdybos) radijo laboratorijos steigėjas, vedėjas ir specialių dalykų dėstytojas.

1944 m. palikęs Lietuvą, atsidūrė Augsburgėje Haunstetteno stovykloje, kur aktyviai dalyvavo organizacijoje ir kultūrinėje veikloje.

Inž. A. Jurskis į JAV atvyko 1949 m. pavasarį, ir nuo 1949 metų rugsėjo 1 d. buvo pakviestas lektorium į Technical Institute of Temple University. Suorganizavo ir vadovavo ALIAS Philadelphiajos skyrių Ramovės skyriaus vicepirm. ir pirmininkas.

Parašė platesnes studijas: Kreiplamoji radio telegrafija ir radiogontometrija (Mūsų žinynas, VIII t.), Radiogontometrijos praktika (t. p. XXV t.), Akustika ir patalpų įgarsinimas (Inži-

Inž. Alfonsas Jurskis

neriaus kelias, nr. 7) ir Mūsų galingoji radijo stotis (Lietuva, 1926) ir kt.

Inž. A. Jurskis plačiai reikišėsi lietuvių visuomeninėje veikloje. Paliko liūdnąją žmoną Oną, du sūnus -- Lutą ir Juozą, dukrą Sniegą ir anūką. Vienybė reikiška gilią užuojautą.

* Ginkų krautuvė, 495 Grand St. kampe Union Ave., Brooklynė atostogoms, nuo rugpiūčio -- August 15 iki rugsėjo -- Sept. 6 bus uždaryta.

* JUOZAS TININIS mokslo reikalais visai vasarai išvyko į Europą. Jisai dėsto lietuvių kalbą Kalifornijos universitete, Los Angeles.

1941 1966

Lietuvos Atsiminimų Radijo Rutes PIKNIKAI

Sekmad., 1966 m. Rugpiūčio (Aug.) 7 d.
Jamaica Polish National Parke
108-11 Sutphin Boulevard, Jamaica, L.I., N.Y.

Lietuvaitės gražuolės rinkimas išrinkti "Miss Lithuania, 1966"

Pikniko pradžia 1 val. p.p. Šokiai nuo 5 val. p.p. iki 10 val. vak.
Tautinių Šokių ir Dainų Programa - 4 val. p.p.
Lietuviškų valgių bufetas: A. Kauno Maisto Prekybos

Sekmad. 1966 m. Rugsėjo (Sept.) 11 d.
Royal Gardens Parke
990 E. Hazelwood Ave., Rahway, N. J.

Pikniko pradžia 1 val. p.p. Programa 3 val. p.p.
Šokiai nuo 4 val. p.p. iki 10 val. nakties
Šokimo Kontestai - Išlaimėjimai - Kiti Įvairumai
Lietuviškų Valgių Bufetas: S & G Maisto Prekybos

Įėjimas \$1.50 Visus Maloniai Kviečiam! -- PROF. JOKUBAS J. STUKAS, Direkt.

IVYKS BET KOKIAM
ORUI ESANTI!